

A NYÍREGYHÁZI
M. KIR. ÁLLAMI ELEMI NÉPISPKOLAI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

IV.

ÉRTESÍTŐJE

GAZ: 1917/18—1925/26. (IV—XII.) ISKOLAI ÉVEKRŐL.

SZERKESZTETTE :

LUKÁCS BÉLA
MB. IGAZGATÓ.

NYIREGYHÁZA
JÓBA ELEK KÖNYVNYOMDÁJA
1454—1926.

A NYÍREGYHÁZI
M. KIR. ÁLLAMI ELEMENÉPISPKOLAI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

IV.

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1917/18—1925/26. (IV—XII.) ISKOLAI ÉVEKRŐL.

SZERKESZTETTE :
LUKÁCS BÉLA
MB. IGAZGATÓ.

NYÍREGYHÁZA
JÓBA ELEK KÖNYVNYOMDÁJA
1454—1926.

I.

Az 1917/18.—1925/26. isk. évek története.

1. Általános jellemzés.

A nyiregyházi m. kir. állami elemi népiskolai tanítóképző-intézet 1914-ben, a világháború viharjában indult meg a fejlődés útján. A megpróbáltatások első három esztendeje után, 1917 nyarán jelent meg utolsó értesítőnk. A következő iskolaév már a végzetes 1918-ba nyúlik és a végső erőfeszítések évében országszerte elmarad a tanítóképző-intézetek belső életéről szóló hiradás. Féltve őrzött hivatalos könyveink és irataink tárják fel a sorra következő küzdelmes évek adatait. A háború után beálló válsággal, az iskola nyugalmat, elmélyedést kívánó munkásságát zavaró brutális életgondokkal, az alig néhány éves nyiregyházi tanítóképző-intézetnek kettőzött elszántsággal, erő kifejtéssel, odaadással, áldozathozattal kellett megküzdenie, hogy életre képes gyökereket bocsásson a nyíri talajba, hogy alkotó életre való hivatottságáról tanúbizonyságot tegyen. A fiatal intézet állta és megvívta az első évtized nagy erőpróbát jelentő küzdelmeit.

Az októberi forradalom izgalmas hónapjai, a kommünnek Nyíregyházán harminchárom napig tartó gyászos uralma nem érintették iskolánk belső életét. A tanítás, tanulás munkája zavartalanul folyt, fegyelmetlenségnek, bizalmi rendszernek nyoma sem volt. A megszálló oláh hadsereg első lovas járőre 1919. április 27-én a Vay Ádám-utcán át intézetünk előtt vágatott be Nyíregyházára. Ez a város az oláhok előnyomulásának egyik bázisa. Intézetünk tanulmányi és internátusi helyiségeiben oláh katonák ütnek tanyát, a tanítási évet rövidesen be kell fejeznünk, növendékeink haza utaznak. Az oláhok kereken egy esztendeig tartották megszállva a Tiszántúlt. El voltunk zárva Budapesttől, a nemzeti hadsereg diadalmas örömmel fogadott bevonulása után nemzeti szellemben megújuló kormányzattól, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumtól. Az oláhok a Nyírségen, ezen a harctérmögötti területen szigorúan korlátozták a személyforgalmat. Növendékeink sem utazhatnak. Iskolai, internátusi helyiségeinket továbbra is vandál módra pusztító oláh katonák foglalják el. Ebben a szomorú raboskodásban 1919. szeptemberétől 1920. szeptemberéig szü-

netelt intézetünkben a tanítóképzés munkája, a következő tanítási évben pedig, különösen a növendékek élelmezése terén előálló nehézségek fenyegetik komoly válsággal az intézet működését.

Az alapítás évében, 1914-ben iskolánk a Vay Ádám-utca 68. sz., internátusunk a Szabolcs-utca 4. sz. bérházban talált ideiglenes elhelyezésre. Itt volt a köztartás is. Növendékeink száma évről-évre gyarapodott. Ujabb bérházak után kellett néznünk. Internátus céljára a város tulajdonában lévő Széchenyi-úti Huszár-féle házat, majd a református Leányinternátus épületét, gyakorlóiskola céljára a Vay Ádám-utca 63. sz. Déry-féle házat, végül a Bethlen-utcában lévő Csengery-féle épületet szereztük meg. A köztartásnak 1916-ban ki kellett költöznie a Szabolcs-utcai házból, amelynek bérletét új háztulajdonosa felmondotta. A köztartás most a Leányinternátusban nyert elhelyezést, de itt sem maradhatott soká, mert a ref. egyház 1918-ban felmondotta a Leányinternátus bérletét. Ettől kezdve nem volt hely a köztartás konyhájának, az étkezések számára. A köztartási felszerelést a Bethlen-utcai internátus egyik helyiségében raktároztuk be. Az 1918—1919. iskolai év köztartás nélkül indult meg. A bentlakó növendékek ebben az évben a Bethlen-utcai Sesztayné-féle kifőzőben kaptak ellátást, de amikor egy évi kényszerű szünet után 1920. szeptemberében újra megnyílt az intézet, az akkori súlyos élelmezési viszonyok között senkisem vállalkozott növendékeink ellátására. Ekkor történt, hogy Molnár Kálmán hittanár és Téger Béla tanártársunk, a „Nyírvidék“ c. helyi napilap hasábjain sorkosztolási akciót indítottak, amely az első pillanattól kezdve élénk visszhangot keltett és az intézetünk iránt való rokonszenv soha nem felejthető megnyilatkozásaként, Nyiregyháza város társadalma hazafiúi áldozatkészséggel vállalta növendékeink ellátását. A sorkosztolásnak, amely természetesen csak rövid átmeneti időre volt elfogadható segítség, nevelői szempontból értékes eredményei is voltak. A város társadalma és intézetünk szoros kapcsolatba kerültek, amelyben növendékeink, iskoláink értékelésének, becsülésének számos tanujelét láttuk. A sorkosztolás átmeneti éve után az 1921—1922. iskolai évben az intézetünkhöz áthelyezett Marczelly Kornél köztartásvezető tanár, akit a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Úr Ónagyméltósága önálló hatáskörrel ruházott fel, a Vay Ádám-utca 63. sz. épületben, a gyakorlóiskola mellett megfelelő átalakítás után, lelkes agilitással, odaadó gondossággal véglegesen megalapozta az intézet köztartását, amely azóta az ő vezetésével példás rendben és eredménnyel működik.

A tanítóképzés öt évfolyamúvá fejlesztése következtében 1924-ben intézetünkben is megnyílt az ötödik osztály, amelynek részére a Vay Ádám-utcai bérépületben eszközölt átalakítással biztosítottuk a megfelelő tanulmányi helyiséget. Ebben az évben az intézet életét mélyen érintő esemény Kuzaila Péter igazgató

nyugalomba vonulása. Vállalta 1914-ben az intézet megalapozásával járó, talpig embert és pedagógust kívánó munkát és a háborús évek gondjai között, sokszor meddőnek látszó küzdelmeket. Igazgatói tevékenysége, tanári kvalitásai, emberi értékei tisztán állottak nemcsak a szorosabban vett környezete, munkatársai, tanítványai, hanem a vezetésével sikeresen küzdő és fokozatosan fejlődő intézetet figyelő és ismerő város társadalma előtt is. Nyugalombavonulásakor az iránta érzett általános tiszteletnek és becsülésnek adnak kifejezést a helyi napilapban megjelent következő, találóan jellemző sorok is:

„Most tízesztendeje, a világháboru kitörésének küszöbén szervezte meg a kultuszminiszterium a nyíregyházi kir. áll. tanítóképző-intézetet, amely 1914. szeptember 1-én meg is nyílt. Az új intézet élére a kolozsvári áll. tanítóképző-intézet egyik kiváló professzora, Kuzaila Péter került, aki a háboru kirobbanásának ezernyi nehézségeit szívós akarattal, lelkes ügyszeretettel győzte le s egy virágzó kulturintézménynek vette meg erős alapjait. Akkor két évtizedes tanári munka után vállalta Kuzaila Péter a mindjobban súlyosodó feladatok hosszú sorát s azokat egy folytonos küzdelemben eltelt újabb évtizeden át sikerrel oldva meg, most nyugalomba vonul. A kezdet mindig nehézségekkel jár, de szinte legyőzhetetlen akadályokat gördített a szervező akció utjába azokban a háborús években, amelyekben erős, izmosodott intézmények is megrendültek s egészen újaknak szervezése a vakmerőséggel volt határos. A jelen társadalma, amelynek szemé láttára történt tanítóképző-intézetünknek életrekelése, épen úgy, mint a jövő kulturtörténet írója, akinek figyelmét nem fogják elkerülni az új iskola szervezésével járó küzdelmes munka, bámulatot érdemlő erőforrásai, meg kell, hogy hajtsa az elismerés zászlaját a tanítóképző-intézetnek alapvető munkása, Kuzaila Péter előtt. Nyugalomba vonulása alkalmával a népnevelésügy iránt érdeklődő, a kulturmunkások sorsát értékelve figyelő társadalom, a tanítóképző életét közelebbről ismerő közösség, az intézetben folyó értékes kulturális munkásságban áldásos ösztönzést nyerő új tanítóság szószólói vagyunk, mikor ennek a hálás elismerésnek kifejezést adunk. Példásan lelkiismeretes, becsületes felelősségérzettel, szigorral, de meleg szívjósággal, soha nem lankadó energiával végzett igazgatói működésben töltötte Kuzaila Péter a lezajlott súlyos évtizedet, olyan körülmények között, amelyekhez hasonló nincs több az országban: a város egymástól távol eső négy különböző helyén szállást nyerő, kezdetlegesen felszerelt intézetben. Mintaképe a ránevelő erejű pedagógusnak, a legtisztább, leghatározottabb didaktikájú professzornak, akinek tanítványai élvezettel tanulták az elvont matematikai studiumokat, az őszinte baráti jószágú kollégának. Mint a legtöbb elmélyedő, studiumokért rajongó lélek, ő is szerényen, tulzott szerénységgel vonult el a társadalmi élet zajától és szabad óráit komoly, értékes fizikai tanulmányainak szentelte. Ha vissza-

tekint a leviharzott tíz esztendőre s látja, hogy intézete megállotta a legzordabb idők járását, erős, jónevű, népes, virágzó, ha látja ma már eredményesen működő tanítványainak, a lelkes, tevékeny fiatal tanítóknak impozáns gárdáját, a becsületesen, kiválóan teljesített munka felemelően tiszta, üdítő érzéseivel munkálkodik tovább abban az új irányban, amelyet a nyugalomba vonulás idejére választ magának. És jól tudja, hogy mennyire mély és igaz a minden oldalról feléje hangzó szó, a hálás szeretetnek és becsülésnek szava.

Kuzaila Péter nyugalomba vonulása után, 1924. júliusában a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Ur Ónagyméltósága Lukács Béla tanítóképző-intézeti tanárnak adott megbízást az igazgatói teendők végzésére.

Ennek az évnek őszén érte meg szeretett városunk, Nyíregyháza szabadságünnepét, az örökváltság százéves évfordulóját. Sorozatos, értékes nevelőhatású társadalmi ünnepek, országos figyelmet keltő gazdag és tanulságos kiállítás növelte a város fiainak önérzetét és növelte a fiatalos lendülettel fejlődő, szép nyírségi város hírnevét. A centenáriumi kiállításon intézetünk növendékei szlőjd tárgyakkal, grafiomokkal vettek részt és elismerő oklevelet nyertek. Az ünnepséggel kapcsolatban a város középiskolai tanulói körében hirdetett plakát-pályázaton az I. díjat Duli Antal V. é. növendékünk, jelenleg makói gör. kath. tanító nyerte el figyelmet és elismerést keltő rajzával.

Az 1926. év új fordulatot, szebb jövőt jelent intézetünk sokat hányatott életében. Nyíregyháza város ebben az évben új pénzügyi palotát kapott és így a régi pénzügyi székház egyemeletes épülete megüresedett. Az intézet igazgatósága az első pillanattól kezdve mindent megtett, hogy a város egyik legszebb pontján, a Széchenyi-úton, két park mellett fekvő épület bérletét a palota tulajdonosától, a Barzó családtól megszerezze. Az intézet igazgatója által megindított akció a legszélesebb körök támogatásával találkozott és sikerrel járt. A régi pénzügyi palota intézetünknek jutott. A pénzügyigazgatóság hivatalai július 1-ére kiköltöztek és kezdetét vehette a volt pénzügyi palota helyiségeinek a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr által engedélyezett költségek keretében való átalakítása, úgy, hogy intézetünk 1926. szeptemberében már új otthonában kezdheti meg működését. Az új elhelyezkedés az eddiginél összehasonlíthatatlanul kedvezőbb helyzetet teremt. Intézetünk legutóbb négy bérházban volt szűkösen elhelyezve. Ezek közül a Vay Ádám-utcai bérház, amelyben tanulmányi helyiségeink vannak, a város északi szélén, a Pazony község felé vezető úton a legutolsó ház. A Huszár-féle ház, amelyben egyik internátusunk volt, a Vay Ádám-utcai iskolától csaknem három kilométerre, a város délnyugati szélén van. A Bethlen-utcai internátus a tanulmányi helyiségektől is, a Huszár-féle épülettől is meglehetősen távol fekszik. A negyedik épület, a

gyakorlóiskolát és a köztartási helyiségeket magában foglaló Déry-féle ház szintén a Vay Ádám-utca végén van. Végül az igazgató lakását újra a város egy távoli pontján találjuk. Egymástól távol fekvő, öt különböző épületben helyezkedett el intézetünk. Növendékeink naponkint órákat vesztek el a távoli pontokról való gyaloglással. Kilométeres utakon, havas, esős, szeles időben sokszor szembe a viharral, átázva, fázva jött a növendékcsapat a messze Széchenyi-út végéről északnak, a Vay Ádám-utcai iskolába. Mennyi idő tünt el, milyen sok értékes fizikai és szellemi erő morzsolódott fel haszontalanul Mennyi kárt szenvedett az egy pontról irányított, áttekin-tesre, ellenőrzésre törekvő nevelői munka. Olyan nehézségekkel való kemény küzdelemről volt itt szó, amelyet egyetlen más tanítóképző-intézet sem ismer és amelyeket az egy épületbe való elhelyezés egy csapásra elhárít az igazgató, a tanári testület és a növendékek útjából.

A tanári testület soha meg nem szünő hálával gondol mindazokra, akik az intézet új elhelyezése érdekében fáradtak és közrehatottak. Az 1926. márciusi rendes havi értekezleten a tanártestület is örömmel vette tudomásul Lukács Béla igazgatónak azt a bejelentését, hogy sikerült megkötnie a volt pénzügyi palota bérletére vonatkozó szerződést és így az intézet a jövő iskolai évben új otthonába költözik. A tanári testület elhatározta, hogy Dulovics Árpád és Szűcs István miniszteri tanácsosoknak, dr. Nagy Zsigmond min. o. tanácsosnak, dr. Illés József egyetemi dékán, nemzetgyűlési képviselőnek, Benkő Andrásnak, Szabolcs és Ung vármegye kir. tanfelügyelőjének, dr. Bencs Kálmán kir. kormányfőtanácsos, Nyíregyháza polgármesterének s Lukács Béla igazgatónak az intézet új elhelyezése érdekében kifejtett támogatásáért, fáradhatatlan, kitartó munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet mond.

Az intézet tanárai és növendékei újult munkakedvvel, bizakodással, a nevelési és tanítási eredmény fokozódásának reményével kezdik meg az intézet új épületében meginduló következő tanítási évet s most már arra törekednek, hogy a tanítóképzés munkájához méltó keretben, a gazdagabb lehetőségeket biztosító új otthonban megszerezzék az intézet új zászlóját is, amelyet Bessenyei földjén, Bessenyeinek a magyar feltámadásba vetett hitével és a magyar feltámadáshoz vezető kulturprogramjával emelnek a magasba.

A tanári testület tagjai

az 1917—18. évtől az 1925—26. isk. évig (a jelenleg működők kivételével).

Kuzaila Péter, igazgató. 1914—1924. Nyugalomba vonult 1924. július hóban.

Dr. Nagy József, rendes tanár. 1916—1918. Az országos Pedagógiai Könyvtár és Tanszer Muzeumhoz helyeztetett át.

Buday Lajos, rendes tanár. 1917—1920. A pápai állami tanítóképzőhöz helyeztetett át.

Koczka János, nevelő. 1917—1924. Saját kérésére végkielégítésben részesült. Külföldre távozott.

Weisz József, nevelő. 1917—1918. Tanítói állást foglalt el.

Kovách Árpád, óraadó tanár. 1916—1918. Helybeli polgári iskolai tanár

Nagyváthy Ferenc, óraadó tanár. 1917—1918. Helybeli polgári iskolai tanár.

Molnár Kálmán, r. kath. hitoktató. 1917—1921. Kemecsi lelkészé neveztetett ki.

Dr. Bartók Jenő, ref. hitoktató. 1914—1922. Helybeli ref. lelkész.

Krieger Mihály, ág. ev. hitoktató. 1916—1920. Helybeli ág. h. ev. lelkész.

Popescu Miklós, gör. kel. hitoktató. 1914—1918. Karcagi gör. kel. lelkész.

Tóth György, gkath. kántortanító. 1914—1918. Helybeli gkath. ig. tanító.

Paulik János, ág. ev. hitoktató. 1914—1918. Helybeli ág. ev. ig. lelkész

Dr. Bernstein Béla, izr. hitoktató. 1914—1918. Helybeli főrabbi.

Kovács Abel, rendes tanár. 1918—1923. Helybeli ref. népiskolai tanítónak választatott meg.

Czimbolinetz Jenő, áll. tanító, beosztott nevelő. 1919—1922. A nyiregyházi pénzügyigazgatósághoz szolgálattételre beosztatott.

Hegedüs János, beosztott igazgató. 1920—1922. A kassai kir. kath. tanítóképző-intézettől menekült. Nyugalomba vonult 1922-ben. Meghalt 1923-ban.

Oravszky Rezső, áll. ig. tanító, beosztott gyak. isk. tanító. 1920—1923. Zalavármegye népművelési titkárává neveztetett ki.

Pasnáry Győző, rendes tanár. 1920—1922. A székelykereszturi áll. tanítóképző-intézettől menekült. Nyugalombavonult 1922-ben.

Barna Miklós, áll. tanító, beosztott nevelő. 1920—1923. Tanítói állást foglalt el.

Valent Márton, ág. ev. hitoktató. 1920—1921. Helybeli lelkész.

Kiss István, ág. ev. kántorképző. 1920—1921. Helybeli ág. ev. tanító.

Friedmann Vilmos, izr. hitoktató. 1920—1921.

Szarka László, ref. hitoktató. 1921—1924. Kótaji ref. lelkészé választatott meg.

Vietórisz László, ág. ev. hitoktató. 1921—1922. Diósgyőrvasgyári hitoktató lelkész.

Szabó Géza, ref. kántorképző. 1821—1922. Helybeli ref. tanító.

Konecsny Sándor, ág. ev. hitoktató. 1922—1923.

Novák György, áll. tanító, beosztott gyak. isk. tanító. 1923—1924. Tanítói állást foglalt el.

Járosi Szilárd, áll. ig tanító, beosztott gyak. isk. tanító. 1924—25. A szabolcsvármegyei kir. tanfelügyelőséghez osztatott be.

Gazdasszony :

Özv. Stoller Ferencné, 1914—1918-ig működött.

Szolgák :

Zsiska János, 1914—1918-ig szolgált. Meghalt 1918-ban.

Özv. Zsiska Jánosné, 1918—1924-ig szolgált. Meghalt 1924-ben.

Jeles József, 1915—1918-ig szolgált. Meghalt 1918-ban.

Jeles Józsefné, 1918—1923-ig szolgált.

Kárner Istvánné, 1917—1921-ig szolgált.

Lengyel Istvánné, 1921—1924-ig szolgált.

Német Gábor, 1924—1925-ig szolgált.

Az 1917/18.—1924/25. iskolai években osztályvizsgálatot tett és tanítói oklevelet nyert növendékek statisztikája.

Iskolai év	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen	Tanítói oklevelet nyert
	o s z t á l y						
1917—18	28	18	15	11	—	72	24
1918—19	30	30	24	24	—	108	3
1919—20	A tanítás az oláh megszállás miatt szünetelt					—	11
1920—21	22	21	21	19	—	83	25
1921—22	11	18	22	24	—	75	27
1922—23	25	13	20	25	—	83	28
1923—24	21	24	16	20	—	81	10
1924—25	40	23	21	17	18	119	18

Tanítói oklevelet nyertek :

1917—18. iskolai évben.

1. Darvas Vilmos	4. Lingauer Ferenc	7. Schatz Nándor
2. Gergely Andor	5. Magyar László	8. Szekerka Pál
3. Horváth Gyula	6. Prékopa József	9. Takács Gyula

Hadi tanfolyamon :

1. Belánszky Gyula	6. Hátosz Emil	11. Torma Gábor
2. Mogyoróssy K.	7. Lőrinczi Fürenc	12. Varga Imre
3. Sztankay László	8. Rudas Ferenc	14. Verdes Mihály
4. Borbát Bertalan	9. Szüs Lajos	14. Berkovics Herm.
5. Csillám Béla	10. Sztankovics Géza	15. Weiszhausz J.

1918—19. iskolai évben.

1. Ónody Géza

Hadi tanfolyamon.

1. Benkő Imre 2. Szentpétery Ferenc

1919—20. iskolai évben.

1. Tirnován János	5. Kárpáti Tibor	9. Timaffy Miklós
2. Áfra János	6. Kófity György	10. Timkó István
3. Bakó László	7. Lengyel Árpád	11. Varga Sándor
4. Héczey Imre	8. Petrikovics Ede Lajos	

1920—21. iskolai évben.

1. Doby József	9. Kiss Lajos	18. Ruzska Károly
2. Dopita Gábor	10. Kótaji József	19. Soltész István
3. Pethő Zoltán	11. Labdavszyk Béla	20. Szigethy Sándor
4. Siska János	12. Mentő Imre	21. Szloboda Konrád
5. Csumek Bertalan	13. Nagy Béla	22. Szuchovszky Gy.
6. Jakab János	14. Nagy Ferenc	23. Tresza Ödön
7. Juhász Lajos	15. Popovics A. István	24. Zemenszky F.
8. Juhász Sándor	16. Pucser József	25. Aczél Vilmos
	17. Répánszky Miklós	

1921—22. iskolai évben.

1. Niedermann Ilona	11. Darics György	21. Tóth Gyula
2. Gál István	12. Dudás Ferenc	22. Tőke Dénes
3. Csontos Sándor	13. Fábián János	23. Ujhelyi Kálmán
4. Schuh Rezső	14. Gebry Mihály	24. Wienerberger Á.
5. Arday István	15. Iroczy Ferenc	25. Füsthy Irén
6. Bajza Tivadar	16. Kiss Benjámín	26. Szudey Géza
7. Bezdek Ferenc	17. Knáver László	27. Kuzaila Berta
8. Béres József	18. Kosztolnik Rezső	
9. Binó János	19. Körtvélyessy Gy.	<i>Oklevele honosított:</i>
10. Dankó Károly	20. Polgár Dezső	1. Seszták János
		2. Gebi János

1922—23. iskolai évben.

1. Antal János	11. Kelsánszky Gy.	21. Pásztor Miklós
2. Tóth József	12. Kosztolnik János	22. Pogácsás György
3. Vincze Béla	13. Kurinszky József	23. Posztós Lajos
4. Forgács Béla	14. Legeza Miklós	24. Sajti Imre
5. Jakab Pál	15. Mohácsi B. István	25. Soltész Endre
6. Huszti György	16. Nagy Miklós	26. Tokár Imre
7. Cseuz András	17. Naményi Gyula	27. Varga Dénes
8. Gyerman Mihály	18. Nyika József	28. Helmeczy Mihály
9. Halmos László	19. Papp György	Oklevele honosított:
10. Horváth Bálint	20. Papp Zoltán	1. Pázsit Sándor

1923—24. iskolai évben.

1. Antal Sándor	5. Kiss István	9. Gerő Jolán
2. Horkay Gyula	6. Nagy Miklós	10. Makray János
3. Ignác László	7. Balogh Antal	Oklevele honosított:
4. Rajner Pál	8. Juhász Aladár	1. Belényessy L.

1924—25. iskolai évben.

1. Csisztu László	7. Pavuk Béla	13. Sztojka János
2. Duli Antal	8. Sándor Mihály	14. Tóth Illés
3. Kriston Sándor	9. Szabó István	15. Tóth József
4. Kunsch Aladár	10. Szabó Sándor	16. Tulipán András
5. Lakatos Zoltán	11. Szántó Béla	17. Tulipán Miklós
6. Leleszi Péter	12. Szász János	18. Zahonyai János

Az 1925—26. iskolai évben érkezett fontosabb miniszteri rendeletek.

1925. július 17. 5538. sz. Az intézet helyiségeinek levante tanfolyam céljaira való átengedése tárgyában.

Július 22. 56.887. sz. Az 1925—26 isk. évi felvételek jóváhagyatnak.

Július 27. 27426. sz. Tanítóképző-intézeti tanárok és családtagjaik üdülése tárgyában.

Augusztus 19. 42.500 sz. Az új tanterv és utasítás életbeléptetése tárgyában.

Augusztus 25. 60.001. sz. Helyreállítási költségekre 2.050.000 K. utalványozása.

Szeptember 2. 66.225. sz. Az elemi iskolai tanterv helyes végrehajtása tárgyában.

Szeptember 10 44.175. sz. Más iskolafajból átlépők különözetű vizsgálata tárgyában.

Szeptember 14 68 349. sz. 1925—26. isk. évi személyi ügyek tárgyában.

Szeptember 17. 62.067. sz. Intézeti butorokra 2.000.000 korona engedélyezése.

Szeptember 28. 74.361. sz. Nevelői állások betöltése tárgyában.

Október 7. 71.412 sz. Német Gábor és Riczu János intézeti szolgák részére családi-pótlék utalványozása.

Október 8. 75.679. sz. Mihovics Sándor főgimn. tanárt Barabás Tibor óráinak helyettesítésével bizza meg.

Október 29. 81.602. sz. Rangsor.

November 4. 77.981. sz. Tulipán Miklós és Sándor Mihály nevelői teendőkkel bizatnak meg.

December 7. 81.972 sz. Evőeszközök beszerzésére 4.747.000 K. kiutalványozása.

December 23. 94.931. sz. Intézeti alkalmazottak részére újévi ajándék engedélyezése.

1926. január 29. Tanítóképző-intézeti Tanárok Háza javára minden növendéktől 25.000 korona szedendő

Február 15. 7998. sz. Az intézet új bérépületére vonatkozó szerződés megkötésére utasítás.

Március 2. 15.921. sz. A növendékek II. félévi segélyváltozásának jóváhagyása.

II.

Az intézet állapota.

1. A tanári testület és munkaköre.

Lukács Béla mb. igazgató. Okleveles tanítóképző-intézeti tanár. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 12. Tanította az éneket és zenét heti 5 órában, a karéneket heti 1 órában. Az intézet összes szellemi és anyagi ügyeinek vezetője.

Barabás Tibor rendes tanár, okleveles középiskolai és tanítóképző-intézeti tanár. Szolgálati éveinek száma 16, ennél az intézetnél 2. Tanította a természetrajzot, kémiát és fizikát heti 16 órában. A természetrajzi, kémiai és fizikai szertár és könyvtár őre, a tanári testület jegyzője.

Csanády Béla m. kir. gazdasági szaktanár. Szolgálati éveinek száma 30, ennél az intézetnél 6. Tanította a gazdaságtant és közgazdaságtant heti 9 órában. A gazdaságtani szertár és könyvtár őre.

Csiky István rendes tanár, okleveles tanítóképző-intézeti tanár. Szolgálati éveinek száma 30, ennél az intézetnél 7. Tanította a szlőjdöt és tornát heti 16 órában. A szlőjd és tornaszertárak és könyvtárak őre. Az Ifjusági Sport Egyesület vezető tanára.

Ehrlich Antal rendes tanár, okleveles tanítóképző-intézeti tanár. Szolgálati éveinek száma 17, ennél az intézetnél 8. Tanította az éneket, zenét, német nyelvet heti 16 órában. Az V. osztály főnöke.

Ferenczi István gyakorló iskolai tanító. Okleveles tanító. Szolgálati éveinek száma 19, ennél az intézetnél 10. Tanította a közismereti tárgyakat a gyakorló elemi iskola III—VI. osztályában heti 22 órában és a tanítóképző V. évfolyamának gyakorlati kiképzését vezette heti 8 órában. A gyakorló iskolai szertár és könyvtár őre.

Horváth János áll. tanító, beosztott gyakorló iskolai tanító. Okleveles tanító. Szolgálati éveinek száma 11, ennél az intézetnél 1. Tanította a közismereti tárgyakat a gyakorló elemi iskola I—II. osztályában heti 20 órában és a tanítóképző IV. évfolyamának gyakorlati kiképzését vezette heti 2 órában.

Marcély Kornél rendes tanár, okleves tanítóképző intézeti tanár. Szolgálati éveinek száma 21, ennél az intézetnél 5. Tanította e mennyiségtant heti 12 órában. Köztartásvezető tanár, a mennyiség-tani szertár és könyvtár őre, a III. osztály főnöke, az Ifjusági Segítő Egyesület tanár-elnöke.

Neubrunn Tóbiás rendes tanár, okleveles tanítóképző-intézeti tanár. Szolgálati éveinek száma 30, ennél az intézetnél 6. Tanította a német nyelvet, rajzot, és szépírást heti 17 órában. A rajzszertár és könyvtár őre, az I. osztály főnöke.

Orbán András rendes tanár, okleveles tanítóképző-intézeti tanár. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 12. Tanította a történelmet, földrajzot, alkotmánytant heti 17 órában. A történelmi és földrajzi szertár és könyvtár őre, a II. osztály főnöke.

Téger Béla rendes tanár, okleveles tanítóképző-intézeti tanár. Szolgálati éveinek száma 16, ennél az intézetnél 10. Tanította a magyar nyelvet és irodalmat heti 14 órában. A magyar nyelv és irodalmi könyvtár és osztálykönyvtár őre, az Ifjusági Bessenyei Onképzőkör tanár-elnöke.

Dr. Tóth Antal rendes tanár, okleveles tanítóképző-intézeti tanár, a pedagógia és filozófia doktora. Szolgálati éveinek száma 7, ennél az intézetnél 3. Tanította a testtant, lélektant, nevelés- oktatást, nevelés történetet és szervezettant, vezette a gyakorlati kiképzést és a neveléstani szemináriumot heti 22 órában. A pedagógiai szertár és könyvtár őre, a IV. osztály főnöke.

Lovag dr. Konthy Gyula ügyvezető városi főorvos, intézeti orvos és óraadó tanár. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 12. Tanította az egészségtant heti 2 órában.

Hitoktatók:

Bakos Károly, róm. kath. okleveles középiskolai hittanár. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 5.

Sereghy László, gör. kath. püspöki titkár, okleveles hittanár. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 9.

Kónya Gábor, ref. lelkész. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 2.

Kopcsó János, ág. hitv. ev. lelkész. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 3.

Óraadó tanárok:

Jakab József, róm. kath. egyh. karnagy. Tanította a r. kath. egyházi éneket és zenét heti 2 órában. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 10.

Szilvássy József, g. kath. népiskolai tanító. Tanította a magyar görögkatholikus egyházi éneket és szertartást heti 8 órában. Működik ennél az intézetnél 8 éve.

Nevelők:

Sándor Mihály, okleveles tanító, óradijas mb. nevelő.
Tulipán Miklós, okleveles tanító, óradijas mb. nevelő.

2. Növendékek.

I. ÉVFOLYAM.

1. Ármás Mihály Pocsaj (Bihar vm.) 1909. aug. 16. gk.
2. Barsy Kálmán Pásztó (Heves vm.) 1908. dec. 1. rk.
3. Bencze Ferenc Gacsály (Szatmár vm.) 1910. jul. 24. ref.
4. Czeglédy Jenő Biharmagybajom (Bihar vm.) 1910. márc. 11. ref.
5. Csépes Ferenc Tiszalök (Szabolcs vm.) 1910. dec. 29. gk.
6. Csicsman Béla Szatmárnémeti (Szatmár vm.) 1911. máj. 3. rk.
7. Fekete László Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1909. nov. 1. ref.
8. Fodor János Baránd (Bihar vm.) 1909. június 14. ref.
9. Ganzler Géza Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1909. ápr. 2. rk.
10. Gőz Sándor Tizzaszöllős (Heves vm.) 1907. okt. 21. ref.
11. Hámornyk Lajos Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1907. dec. 30. rk.
12. Hornyik László Ibrány (Szabolcs vm.) 1908. jun. 16. rk.
13. Imrich Pál Sajószöged (Borsod vm.) 1910. jul. 13. gk.
14. Iszály Ferenc Hajdudorog (Hajdu vm.) 1909. szept. 25. gk.
15. Jánváry István Nagyvarsány (Szabolcs vm.) 1911. jun. 19. ref.
16. Jurányi Pál Pocsaj (Bihar vm.) 1908. márc. 8. gk.
17. Kerek György Hajdudorog (Hajdu vm.) 1910. nov. 6. gk.
18. Kindrusz András Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1908. nov. 15. ág. ev.
19. Kuzsmitzky Sándor S.-a.-ujhely (Zemplén vm.) 1911. jun. 19. gk.
20. Lelesz János Nyirszakoly (Szabolcs vm.) 1909. dec. 25. gk.
21. Lelesz Miklós Nyircsaholy (Szabolcs vm.) 1909. dec. 25. gk.
22. Lipcsey Imre Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1909. nov. 13. ref.
23. Liska Pál Szeghalom (Békés vm.) 1911. jul. 12.
24. Loránt László Miskolc (Borsod vm.) 1908. jan. 6. rk.
25. Majoros János Nyirvasvári (Szatmár vm.) 1909. jun. 20. gk.
26. Máyer Emil Mérék (Szatmár vm.) 1905. okt. 11. rk.
27. Mihályovszky László Szerencs (Zemplén vm.) 1909. febr. 4. gk.
28. Nagy István Hajdudorog (Hajdu vm.) 1909. szept. 24. gk.
29. Nagy László Pásztó (Heves vm.) 1911. jun. 5. rk.
30. Oláh Tibor Nagykálló (Szabolcs vm.) 1911. szept. 9. ref.
31. Orosz Pál Ujfehértó (Szabolcs vm.) 1907. jan. 20. gk.

32. Papp Miklós Ujfehértó (Szabolcs vm.) 1907. dec. 4. gk.
33. Pál László Átkár (Heves vm.) 1909. nov. 11. rk.
34. Petneházy Ferenc Nagyvárad 1909. jan. 18. ref.
35. Roszik Gyula Gyöngyöshalász (Heves vm.) 1910. ápr. 15. rk.
36. Simon János Hajdudorog (Hajdu vm.) 1908. okt. 1. gk.
37. Szürös Lajos Tiszaörvény (Heves vm.) 1911. aug. 31. rk.
38. Tanyik Ferenc Buj (Szabolcs vm.) 1911. ápr. 16. rk.
39. Zeke József Pásztó (Heves vm.) 1910. dec. 29. rk.
40. Gitta István Miskolc 1905. szept. 2. gk.

Kimaradtak : Csépes Ferenc, Lelesz László, Lelesz Miklós, Oláh Tibor, Simon János és Tanyik Ferenc.

II. ÉVFOLYAM.

1. Breznay László Miskolc 1903. jan. 14. rk.
2. Bugyi András Nagyhalász (Szabolcs vm.) 1908. okt. 1. rk.
3. Dicső Dezső Ujkenéz (Szabolcs vm.) 1904. jun. 4. ref.
4. Fiák István Tófalu (Heves vm.) 1908. dec. 26. rk.
5. Fiedler László Nyirvasvári (Szatmár vm.) 1907. jun. 15. ág. ev.
6. Gergely Mihály Nyircsaholy (Szatmár vm.) 1908. szept. 26. rk.
7. Gombos József Vértes (Bihar vm.) 1909. jan. 31. gk.
8. Hegedüs Márton Tornyospálca (Szabolcs vm.) 1908. dec. 15. gk.
9. Hrubí Jenő Lócse (Szepes vm.) 1909. okt. 1. gk.
10. Kalas Zoltán Monor (Pest vm.) 1909. jun. 18. rk.
11. Kemény Lajos Dobrocs (Zólyom vm.) 1910. jan. 27. rk.
12. Kiss Lajos Sarkad (Bihar vm.) 1910. ápr. 19. ref.
13. Kovács Antal Máramarossziget (Máramaros vm.) 1909. nov. 6. gk.
14. Kurucz Mihály Rudabányácska (Zemplén vm.) 1909. nov. 19. gk.
15. Lefter Miklós Tokaj (Zemplén vm.) 1906. máj. 12. gk.
16. Lyahovits Sándor Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1908. ápr. 5. gk.
17. Macsuga János Hajdudorog (Hajdu vm.) 1909. nov. 18. gk.
18. Marsalkó Endre Buj (Szabolcs vm.) 1908. febr. 6. rk.
19. Ocsovay Gábor Pásztó (Heves vm.) 1908. szept. 26. rk.
20. Oláh György Nyircsaholy (Szatmár vm.) 1909. aug. 8. gk.
21. Papp Zoltán Rimasimonyi (Gömör vm.) 1909. jul. 7. gk.
22. Polyák Sándor Beszterecz (Szabolcs vm.) 1907. jan. 18. rk.
23. Posta Mihály Hajdudorog (Hajdu vm.) 1910. febr. 1. gk.
24. Rabb Bé'a Debrecen 1909. dec. 8. ref.
25. Racskó János Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1907. máj. 18. ág. ev.
26. Révész András Hajdudorog (Hajdu vm.) 1907. okt. 4. gk.
27. Serfőző József S.-a.-ujhely (Zemplén vm.) 1906. márc. 15. gk.
28. Szabados József Sárközüjlak (Szatmár vm.) 1909. márc. 31. gk.
29. Szegedy László Hajdudorog (Hajdu vm.) 1909. máj. 20. gk.
30. Szilágyi Dezső Barkaszó (Bereg vm.) 1908. jun. 15. ref.
31. Szilágyi Lajos Sarkad (Bihar vm.) 1910. febr. 1. ref.
32. Tikász István Berettyóujfalu (Bihar vm.) 1909. dec. 15. ref.
33. Tóth Gusztáv Nagybarca (Borsod vm.) 1907. aug. 31. ref.
34. Tulcsik Ferenc Nemeti (Nógrád vm.) 1910. jan. 23. rk.
35. Veres György Hajdudorog (Hajdu vm.) 1909. jul. 19. gk.

36. Vajthó István Tokaj (Zemplén vm.) rk.
 37. Veres Imre Berettyóújfalu (Bihar v.n.) 1909. nov. 2. ref.
 38. Véghseő István Hajdadorog (Hajdu vm.) 1909. okt. 18. gk.
 39. Zombori Zoltán Técső (Máramaros vm.) 1909. szept. 18. rk.
- Kimaradt: Szegedy László.

III. ÉVFOLYAM.

1. Adorján István Kopócsapáti (Szabolcs vm.) 1907. dec. 21. rk.
2. Balogh Antal Mérk (Szatmár vm.) 1907. máj 18. gk.
3. Balogh István Mándok (Szabolcs vm.) 1904. dec. 19. ref.
4. Beke István Tiszalök (Szabolcs vm.) 1905. márc. 12. ref.
5. Bodnár Gyula S. a. ujhely (Zemplén vm.) 1908. jun. 16. gk.
6. Czimbolinecz János Makó (Csanád vm.) 1904. nov. 19. gk.
7. Deák János Dámóc (Zemplén vm.) 1906. máj. 1. gk.
8. Duli János Nyirgelse (Szabolcs vm.) 1904. jun. 21. gk.
9. Fiák András Tófalú (Heves vm.) 1907. ápr. 23. rk.
10. Harcsa Sándor Csokaly (Bihar vm.) 1908. jun. 7. ref.
11. Kornyk Béla Nagyhalász (Szabolcs vm.) 1907. nov. 18. rk.
12. Hornyik József Ibrány (Szabolcs vm.) 1907. márc. 18. rk.
13. Ignáczy István Rakamaz (Szabolcs vm.) 1908. febr. 11. rk.
14. Kurucz Béla Rudabányácska (Zemplén vm.) 1906. jan. 31. gk.
15. Méder József Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1904. márc. 28. rk.
16. Nagy Ernő Beregszász (Bereg vm.) 1906. szept. 4. ref.
17. Nyika László Egyek (Hajdu v.n.) 1907. jan 23. gk.
18. Porubjánszky Ferenc Abaujszolnok (Abauj-torna vm.) 1907. szept. 5. gk.
19. Prékopa István Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1908. dec. 15. ág. ev.
20. Rektor János Ujfehértó (Szabolcs vm.) 1899. aug. 8. gk.
21. Samu Lajos Gacsály (Szatmár vm.) 1905. nov. 17. ref.
22. Simon Lajos Dunavecse (Pest vm.) 1906. dec. 15. rk.
23. Szokolay László Nyiregyháza (Szabolcs vm.) 1907. jan. 15. ref.
24. Vincze Endre Nyirpazony (Szabolcs vm.) 1907. nov. 26. ref.

IV. ÉVFOLYAM.

1. Ale József Egyek (Hajdu vm.) 1905. aug. 9. rk.
2. Csabay József Mátészalka (Szatmár vm.) 1907. okt. 4. gk.
3. Csépes Jenő Tiszabüd (Szabolcs vm.) 1903. okt. 7. gk.
4. Fábián Dániel Nyirtura (Szabolcs vm.) 1906. jul. 28. ref.
5. Gelsy László Tiszalök (Szabolcs vm.) 1905. jan. 2. gk.
6. Hadzsega Pál Timár (Szabolcs vm.) 1902. jan. 15. gk.
7. Jankovits Mihály Havasmező (Máramaros vm.) 1907. dec. 10. gk.
8. Kovács József Vécse (Zemplén vm.) 1906. aug. 8. ref.
9. Kovács Lajos Tállya (Zemplén vm.) 1907. aug. 4. rk.
10. Kubinyi István Debreczen 1907. ápr. 29. rk.
11. Lipusz Lajos Gadna (Abauj vm.) 1906. okt. 12. gk.
12. Mile Barnabás Derecske (Bihar vm.) 1906. jan. 21. ref.
13. Molnár Béla Budapest 1907. nov. 19. rk.
14. Müller Elemér Derecske (Bihar v.n.) 1906. dec. 27. rk.
15. Rinkó István Cséke (Zemplén vm.) 1904. aug. 30. gk.

16. Szembratovics István Máramarossziget (Máramaros m.) 1905. dec. 6. rk.
17. Széchy Ferenc Miskolc (Borsod vm.) 1906. dec. 15. ref.
18. B. Tóth Imre Tiszadob (Szabolcs vm.) 1903. jan. 30. ref.
19. Tóth Kálmán Tokaj (Zemplén vm.) 1907. jan. 25. rk.
20. Tüdős Zoltán Derecske (Bihar vm.) 1907. okt. 23. ref.

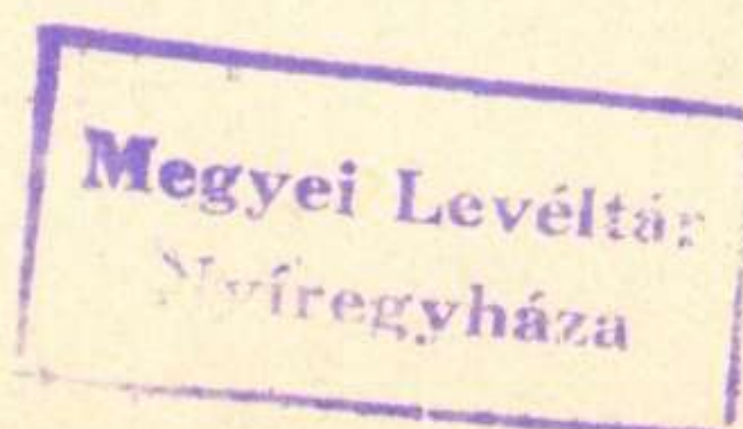
V. ÉVFOLYAM.

1. Benkő Gáspár Kopócsapáti (Szabolcs vm.) 1899. dec. 20. ref.
 2. Csonka Gyula Visk (Máramaros vm.) 1904. jul. 21. gk.
 3. Estók József Nyíregyháza (Szabolcs vm.) 1906. aug. 15. ág. ev.
 4. Hodemárszky Tihamér Ájfalucska (Abauj vm.) 1900. jul. 31. gk.
 5. Jaczkovits Béla Pamlény (Abauj vm.) 1904. jul. 25. gk.
 6. Jaczkovits Géza Pamlény (Abauj vm.) 1906. jul. 17. gk.
 7. Jeles Miklós Ajak (Szabolcs vm.) 1903. jul. 22. gk.
 8. Katona László Méhtelek (Szatmár vm.) 1905. jan. 13. ref.
 9. Megléczy Antal Hajdudorog (Hajdu vm.) 1903. máj. 20. gk.
 10. Molnár János Budapest (Pest vm.) 1904. jan. 25. rk.
 11. Papp József Budapest (Pest vm.) 1906. jan. 14. gk.
 12. Schantli Jenő Körmend (Vas vm.) 1904. dec. 5. rk.
 13. Somogyi János Tokaj (Zemplén vm.) 1906. jun. 22. ref.
 14. Süle Imre Szergény (Vas vm.) 1905. jul. 9. ág. ev.
 15. Szabó János Káptalantóti (Zala vm.) 1905. dec. 21. rk.
 16. Tenkely Tibor Fényeslitke (Szabolcs vm.) 1905. márc. 10. rk.
 17. Végh József Nemesócsa (Komárom vm.) 1904. szept. 10. ref.
- Kimaradt: Benkő Gáspár.

B) A növendékek statisztikája.

a) Általános áramlat szerint	Osztály					Össze- sen
	I	II	III	IV	V	
Felvétetett rendes tanulónak	40	39	24	20	17	140
Megjelent beiratkozásra	40	39	24	20	17	140
Orvosi és zenehallási vizsgán visszautasított	—	—	—	—	—	—
Kimaradt évközben	6	1	—	—	1	8
Osztályvizsgálatot tett az év végén ...	34	38	23	20	16	131
A vizsgálatról visszalépett	—	—	1	—	—	1
Befejező képesítő vizsgálatot tett az isk. év végén	—	—	—	—	16	16
Bentlakó növendékek	25	33	17	16	16	107
Künnlakó növendékek	15	6	7	4	1	33
Osztálybizonyítványt kapott az év végén	34	38	23	20	16	131
Osztályismétlésre utasított	3	2	1	—	—	6
Javítóvizsgálatra utasított	7	9	4	8	—	28
A négy osztályos tanterv szerint vizsgálatot tett magántanuló	—	1	1	—	—	2
Az öt osztályos tanterv szerint vizsgálatot tett magántanuló	—	—	—	1	—	1

1189

b) Egyéb szempontok szerint.

Osztály	A) Kor szerint																											B) Előtanulmány szerint					C) Vallás szerint				D) Szülők foglalkozása							
	é v e s																											polg. isk.	gímn.	reálisk.	tan. k. int.	Összesen	róm. kath.	gör. kath.	ref.	ág. ev.	Összesen	pap, tanító	hivatalnok	földmives	iparos	kereskedő	egyéb	Összesen
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	26	27	Összesen	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	Összesen															
I.	6	6	13	4	4	—	—	—	—	—	—	34	20	12	2	—	34	13	12	8	1	34	7	8	9	9	7	1	1	4	34													
II.	—	5	15	8	5	—	—	—	—	—	—	38	—	—	38	—	38	12	16	9	2	38	8	11	14	2	3	—	—	1	38													
III.	—	—	—	2	10	4	—	—	—	—	—	23	—	—	23	—	23	6	9	7	1	23	5	7	7	2	3	—	—	1	23													
IV.	—	—	—	—	7	6	—	—	—	—	—	20	—	—	20	—	20	7	7	6	—	20	6	4	4	1	3	—	—	1	20													
V.	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	16	—	—	16	—	16	4	7	3	2	16	6	1	1	3	3	—	—	3	16													
	6	11	28	14	26	16	10	12	5	1	1	131	20	12	297	131	42	51	32	6	131	37	29	29	18	4	14	—	—	131														
E) Illetőség szerint																																												
Osztály	Abauj-Torna vm.	Bihar vm.	Borsod vm.	Békés vm.	Hajdu vm.	Heves vm.	Komárom vm.	Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.	Sáros vm.	Szabolcs vm.	Szatmár vm.	Vas vm.	Zala vm.	Zemplén vm.	Nógrád vm.	Összesen																												
	I.	—	4	1	4	7	—	—	—	12	4	—	—	1	—	34																												
	II.	—	5	1	—	6	1	—	—	16	3	—	—	—	5	38																												
	III.	1	—	—	—	1	—	—	1	17	—	—	—	3	3	23																												
	IV.	1	4	—	—	2	—	—	—	9	1	—	—	—	2	20																												
V.	2	—	—	—	3	—	1	—	4	4	1	2	1	1	16																													
	4	13	2	1	16	8	1	2	1	58	9	2	1	12	1	131																												

3. Épület, udvar.

a) **Épületek.** Az intézet állandó helyiségének felépítéséig immár 12 éven át bérelt épületek szolgálták az intézet hajlékául. A Vay Ádám-u. 68. sz. alatt a tanulmányi helyiségek, és pedig 5 tanterem, 3 szertár, igazgatói iroda, tanári szoba és szolgálakás, a Vay Ádám-u. 63. sz. alatt a gyakorló iskola és a köztartási helyiségek foglaltak helyet, míg a Széchenyi-u. 38. és a Bethlen-u. 17. sz. épületben az internátus nyert elhelyezést. A Vay Ádám-u. 63. sz. alatt volt a köztartásvezető és az intézeti gazdasszony lakása is.

Az intézet ezen szétagoltsága, a lakó- és tanulmányi helyiségek egymástól való nagy távolsága hátrányos volt mind a tanulmányok, mind pedig a rendtartás szempontjából. Hogy azon növendékek, akik délutáni iskolai elfoglaltságuk miatt ebéd után nem mehettek haza az internátusba, a várakozási időt is hasznosan tölthessék el, azért az intézet egyik tantermét olvasószobának használtuk, ahol a kötelező és ajánlott olvasmányokon kívül folyóiratok és napilapok álltak a növendékek rendelkezésére.

Az I. o. tanterme, mint rajz- és zeneterem, egyuttal a rajz és zeneoktatás céljait is szolgálta, mely körülmény a tantermek gyakori cseréjét tette szükségessé.

b) **Udvar.** A főépület 126 □-öl nagyságú udvara kedvező időben a hiányzó tornatermet pótolta, ahol nyújtó és korlát állandó alkalmat nyújtott arra, hogy a növendékek ezen szereken gyakorolhassanak és a tízperces szünetekben felfrissítő mozgást végezzenek.

A gyakorló iskola 200 □-öles udvara a gyakorló iskolai tanulók rendelkezésére állott.

4. Szertárak, könyvtárak, butorzat.

Az intézet felszerelése annak idején, a megalapítás évében széles alapon indult meg s az első két évi felszerelés egy modern intézet kezdő felszerelése volt.

A következő években — sajnos — még a legnélkülözhetetlenebb felszerelésre sem volt fedezet, sőt az oláh megszállás alatt s az utána következő időkben még a meglevő felszerelés is megromgálódott és annak tekintélyes részét elvesztette az intézet. Így elvesztette csaknem teljesen a köztartási felszerelését is.

Az 1925/26 isk. évben gyarapodás volt: butor és kép 82 drb, tanári könyvtár 9 drb, gyak. isk. tanítói könyvtár 3 drb, ifj. könyvtár 23 drb, hangszer 1 drb, szertári tárgy 14 drb.

5. Internátus, növendékmagánlakások.

a) Az internátus két bérházban volt elhelyezve. A Bethlen u. 17. sz. alatti épület 2 dolgozó, 4 háló, 1 szekrényszobából állott, azonkívül tágas veranda és befásított udvar állott az itt lakó 30 növendék rendelkezésére.

A Széchenyi u. 38. sz. alatti (u. n. Huszár-féle) épületben 4 dolgozó-, 6 hálószoba és 8 szekrényhelyiség volt berendezve, ahol 75 növendék lakott. Itt is tágas udvar biztosított mozgási teret a növendékeknek.

Mindkét internátusi épületben egy-egy intézeti nevelő is lakott és végzett állandó felügyeletet.

Az internátusban az igazgató gyakori látogatásain kívül a tanári testület tagjai is végeztek hospitálásokat és észleleteikről a tanári értekezleteken beszámoltak.

Az összes bennlakó növendékek a befizetett díjak ellenében teljes ellátást, fűtést, világítást s gyógykezelést kaptak.

Mindkét épületben egy-egy internátusi szolgáló is lakott.

b) A kinnlakó növendékekre is az internátusi növendékek részére megállapított napirend volt kötetező. Az intézet tanári testületének tagjai havonként legalább egyszer meglátogatták a kinnlakó tanulókat s a napirend pontos megtartását ellenőrizték, a lakás egészségi és erkölcsi tekintetben való alkalmas voltáról meggyőződést szereztek. Tapasztalataikról a tanári értekezleten számot adtak.

A kinnlakó növendékek száma 33 volt, akik közül 15 növendék alkalmas magánházaiban, a többi pedig szülei házában lakott.

6. A köztartás.

A miniszter ur 1921-ben helyezett ide és a rendelkezéseimre bocsátott csekély anyagi eszközökkel nagy fáradtsággal, nehéz munkával és súlyos gonddal újból felállítottam a köztartást. A Vay Ádám-u. 63. sz. bérház bizonyult alkalmasnak a köztartás berendezésére. Ebédlőnek fel lehetett használni az udvari helyiséget és a széles, nagy folyosót; főzésre a családi kis konyhát és a mellette lévő fürdőszobát. Az élelmiszer raktár, a cselédek számára, továbbá a gazdasszony részére és végül a köztartásvezető számára is volt megfelelő hely. 1921 szeptember 12-én megnyílt az újjászervezett köztartás. A kezdet nehézségein át sokat segítettek a növendékek. Először is beadtak bizonyos mennyiségű élelmiszert, továbbá evőeszközt és konyharuhát. Az ételes tálakat az ebédlőbe az első évesek vitték le és hozták bele új ételt. Étkezés végén leszedték az asztalt és bevitték az edényeket. Ebéd után jött a víz húzás. A kijelölt sorrendben naponta hat növendék tornázott a kútnál 8-10 percig, míg a tartály megtelt vízzel. Ez a munka az utolsó két évben már elmaradt, mert ezt a felvételt „hetes” végezte.

A növendékek kilenc fehérabroszos asztal mellett ültek különféle létszámmal. Volt 14, 12, 11, 10-es asztal. A felső végén ült az V. éves asztalfő és aztán rendre az alsóbb évesek. A végén ültek az I-ső éves „terítők”. Mikor a tál az asztalon volt, bevonultak a növendékek, megálltak a helyük előtt és a felügyelő asztalfő szavára „tessék leülni” — leültek. A szedést rendben naponta más és más kezdte. A leves és főzelékből újra lehetett hozni. Az étkezés végén, asztalleszedés után rágyujthattak az erre jogosultak és rövid sziesz-

tában csöndesen elbeszélgettek. Aztán a szép aradi imával távoztak az étkező helyiségből. Az ima:

Mindenható Isten! Midőn atyai jószágodat hálás szívvel megköszönjük, buzgó fohással kérünk: áldd meg munkánkat, áldd meg hazánkat és vezérelj bennünket a becsület útján — Amen.

A főzést, a tálalást a szűk helyen nagy gonddal, fáradsággal, ügyes beosztással és önfeláldozó munkával vezette Thaisz Irma házvezetőnő. Az ő érdeme, hogy az ételek mindig jóízűek, rendesek és feltétlen tiszták voltak és pontos időre elkészültek. Személyzet: 1 főzőnő, 3 cseléd, 1 hetes.

Az ideai étlap nagy haladást mutatott a régebbihez viszonyítva. Amíg azelőtt a reggeli rántott leves volt kenyérrel, addig az idén már a forró, majd 4 dl kávé várta a növendékeket, 10 dkg kenyérrel. Ebédre volt hetenként háromszor húsétel, kétszer főtt tészta és kétszer sült tészta a levesen kívül. Vasárnap volt három tál étel. A vacsora volt főzelék, tejes étel, vagy kávé. A vasárnapi vacsorát délben kapták ki a növendékek, amely eleinte sült tészta, kenyér, később sajt, turó, kolbász, szalonna, vagy főtt tojás és 25 dkg kenyér volt. Egyéb étkezésnél a kenyér 10 dkg.

A rendre, helyes étkezésre, testtartásra felügyelt a köztartás vezető, aki állandóan a növendékek között járt és egy-egy szóval, figyelmeztetéssel irányított és útbaigazított. A nevelők a növendékekkel együtt étkeztek, sok esetben a „pótétel“ bővítve.

Az élelmiszereket — több-kevesebb halasztással — beadta minden növendék.

Az étel mindig jóízű és elegendő volt. A rendszeres étkezés eredménye a második-harmadik hó végével már mutatkozott, mert a súly gyarapodás fejenként 3–8 kg. volt. Az évvégi erősebb tanulás ezen súlygyarapodást többé-kevésbé fölemészti. A szorgalmas és jó bizonyítványú diák többet fogy, a kevésbé szorgalmas, gyöngye bizonyítványú kevesebbet. Nem baj! A nyári pihenő helyrehozza.

Marcélly Kornél, köztartásvezető-tanár

7. Segélyezés, jutalmazás.

Az 1925—26. iskolai év folyamán segélyben részesült:

Osztály	I. f é l é v				II. f é l é v			
	Díjmentes teljes ellátás	Féldíj fizetés mellett teljes ellátás	Egészdíj fizetés mellett teljes ellátás	Összesen	Díjmentes teljes ellátás	Féldíj fizetés mellett teljes ellátás	Egészdíj fizetés mellett teljes ellátás	Összesen
I.	4	10	11	25	4	10	7	21
II.	9	7	17	33	9	7	17	33
III.	4	4	9	17	4	4	9	17
IV.	5	3	8	16	5	3	8	16
V.	5	2	8	15	5	2	8	15
Összesen	27	26	53	106	27	26	48	101

Az internátusi teljes ellátás értéke az egész díjat fizetőknél havi 170.000 korona volt, a féldíjat fizetőknél pedig 85.000 korona.

Jutalomban részesültek.

A Kuzaila P. alapítványból Tóth Kálmán IV. o. 170.000 korona, Molnár János V. o. 170.000 korona. Gazdasági jutalom a Földművelésügyi Min. ajándékából Hornyik József III. o. 20.000 korona.

A helybeli könyvkereskedők ajándékából könyvjutalomban részesültek: Rosszik Gyula, Csicsman Béla, Bence Ferenc I. osztályosok, Kis Lajos, Breznay László, Tikász István, Tulcsik Ferenc II. osztályosok, Adorián István, Porubjanszky Ferenc, Prékopa István, Cimbolinecz János III. osztályosok, Kubinyi István, Tüdös Zoltán, Szécsi Ferenc, Molnár Béla IV. osztályosok, Végh József, Somogyi János, Csonka Gyula, Süle Imre V. osztályosok.

A Nemzeti Szövetség irredenta irodalmi pályázatán a IV—V. osztályból 100 000 koronás I. díjat nyert: Somogyi János V. o., 50.000 koronás II. díjat Szécsi Ferenc IV. o. Könyvet mint III. díjat Süle Imre V. o., Kovács Lajos IV. o. Elismerő iratot mint IV. díjat Csonka Gyula V. o., Hodermarszky Tihamér V. o., Lipusz Lajos IV. o., Rinkó István IV. o., Kovács József IV. o., Müller Elemér IV. o., Hadzsega Pál IV. o. Az I—II—III. évf. pályázatán 50.000 koronás I. díjat nyert Cimbolinecz János III. o. 40.000 koronás II. díjat Kalas Zoltán II. o. Könyvet mint III. díjat nyertek Breznay László II. o., Hornyik László I. o. Elismerő iratot mint IV. díjat nyertek Méner József III. o., Kurucz Béla III. o., Adorján István III. o.,

Prékopa István III. o., Purubjánszky Ferenc III. o., Nyika László III. o., Kis Lajos II. o., Vajtho István II. o., Czeglédy Jenő I. o., Lipcsey Imre I. o., Csicsman Béla I. o., Kerek György I. o., Janváry István I. o., Nagy László I. o., Gitta István I. o., Papp Miklós I. o.

III.

Az intézet működése.

1. Nevelés és fegyelem.

a) Az oktatás nagy munkáján kívül a tanári testület kiváló gondot fordított a nevelésre is. Már a legkisebb hiányok és fogyatékoságok észrevétele esetén is minden alkalmat felhasználtunk, hogy növendékeinket a jóra és illendőre szoktassuk s így lelkükbe lépé-ről-lépésre, nap-nap után erkölcsi értékeket lopjunk. S e munkánk közben bizony nem egyszer tapasztaltuk, hogy a háborus idők, a forradalmi viszonyok s a mai életküzdelmek mily sajátos és kevésbé kívánatos mezbe vonták tanítványaink lelkét. A régi, hétpróbás, hagyományos, örökértékeket rejtető erkölcsi tételrendszerek vezéreltek munkásságunkban s bizony lelkünk nem egyszer sóhajtván szállt vissza a múltba, hogy onnan erőt merítsen az értékelés munkájában.

Nevelői munkánk végzése közben nem csupán növendékeink nemesebb, átfogóbb lelki nemesítése, de jövő élethivatásukra való előkészítésük is szemünk előtt lebegett. Ezért iparkodtunk minden egyes esetet lehetőleg a lélek mélyén működő erőkre visszavezetni s azokból levezetve látni. Örömmel állapíthattuk meg, hogy az erre fordított idő a legtöbbször bőséges kamatot hozott.

A tanári testület különösen nagy gondot fordított a helyes önismeretkialakítására való reánevelésre. Hiszen helyes önismeret nélkül nincs tervszerű és tudatos haladás, nincs igazi önnevelés. S vajjon adhatunk e valami jobbat utravalóul tanítványainknak az önnevelésre való képességnél és készségeknél s a tökéletesbülés vágyánál?

Tekintetünket azonban nem kerülte el a munka és takarékoság, a kötelességteljesítés és felelősség érzelmének, a rend és tisztaság szeretetével együtt járó érzelmeknek a felébresztése sem. Oly egyetemes, örök emberi értékek ezek, amelyek nélkül jó néptanítót nem képzelhetünk el.

A vallásos életre való nevelést is eminens kötelességünknek tartottuk. Mély meggyőződésünk, hogy a szív legszebb virágai itt fakadnak s az élet küzdelmeiben sajtó sebünk enyhet a hit mezején talál. Minden vásár- és ünnepnapon résztvettek növendékeink az intézeti nevelő s a tanári testület egy-egy tagjának vezetése mellett az istentiszteleteken. Arra is ügyeltünk, hogy hittanárok által megkívánt vallási kötelességeknek pontosan eleget tegyenek növendékeink.

A hazafias érzelmek ápolására mindenkor fokozott mértékben ügyeltünk. Hiszen csakis a faji értékeink világos megláttatása, az együvé-

tarlozásunkból fakadó haszonnak tudatos megéreztetése s lelki homogenitásunk minél intenzivebb megteremtése hozhatja meg számunkra a szebb magyar jövődőt. Az év folyamán rendezett iskolai ünnepélyek alkalmával a hazafias érzelmek kiváltása vezette elsősorban a tanári testületet.

Az iskolai ünnepélyek műsora a következő volt:

I. *Október 6.* A tizenhárom aradi vértanu emlékűnepe.

1. Himnusz. Énekli az intézet énekkara.
2. Ünnepi beszéd. Mondja Somogyi János V. é. növendék.
3. Szentelt hantok. Énekli az intézet énekkara.
4. Váradi Antal: Tizenhárom. Szavalja Tóth Kálmán IV. éves növendék.
5. Kuruc dalegyveleg. Játssza az intézet zenekara.
6. Arany János: Él-e még az Isten? Szavalja: Kubinyi Zoltán.
7. Beethoven; Gyászinduló. Zongorán játsszák: Somogyi János és Szabó János V. é. növendékek.

II. *Széchenyi-emlékűnnep.* Nov. 29. én.

1. Himnusz. Énekli az intézeti énekkar.
2. Arany: Széchenyi emlékezete. Szavalja: Tóth Kálmán IV. éves növendék.
3. Ünnepi beszéd. Tartja: Dr. Tóth Antal tanár.
4. Batthyány-induló. Játssza az intézet zenekara.

III. *Március 15-iki ünnepély.*

1. Kéler: Rákóczi-nyitány. Játssza az intézet zenekara.
2. Megnyitó beszéd. Tartja: Somogyi János V. é. növendék, ifj. elnök.
3. Petőfi—Szugyi: Talpra magyar. Énekli az intézet énekkara.
4. Petőfi: Nemzeti dal. Szavalja: Tüdős Zoltán IV. é. növendék.
5. Diák-nóta. Énekli az intézet énekkara.
6. Ünnepi beszéd. Mondja: Süle Imre V. é. növendék.
7. Magyar ábránd. Játssza az intézet zenekara.
7. Irredenta szavaltat: Hodermarszky Tihomér.
9. Himnusz. Énekli az intézet énekkara.

IV. *Rákóczi emlékűnnepély.* Március 27.

1. Kéler: Rákóczi-nyitány. Játssza az intézet zenekara.
2. Magyar hiszekegy. Énekli az intézet énekkara.
3. Szathmáry István: Rákóczi. Szavalja: Tóth Kálmán IV. éves növendék.

4. Ünnepi beszéd. Elmondja Orbán András tanár.

5. Kuruc dalok. Énekli az intézet énekkara.

6. Rákóczi nóta. Szavalja: Tüdős Zoltán IV. éves növendék.

7. Kuruc dalok. Játssza az intézet zenekara.

8. Mikes Kelemen levele Rákóczi haláláról. Elmondja: Dicső Dezső

II. éves növendék.

9. Rákóczi búcsúja. Előadja Kubinyi István IV. é. növendék.

10. Himnusz. Énekli az intézet énekkara.

V. *Herceg Ferenc ünnepély* a Besseuyei-önképzőkör záró gyűlésével kapcsolatban. Junius 9.

1. Magyar hiszekegy. Énekli az intézet énekkara.

2. Bucsubeszéd. Tartja Somogyi János V. é. növendék, ifj. elnök.
3. Pótitkári jelentés. Felolvassa Schantli Jenő V. é. növendék.
4. Lányi: Magyar népdalegyveleg. Énekli az intézet énekkara.
5. Herczeg: Lószőr vitéz. Felolvassa Tüdős Zoltán IV. é. növendék.
6. Ünnepi beszéd. Herczeg irói pályájának méltatása. Elmondja Téger Béla tanár-elnök.
7. Gyarmathy E. János: Feltámadunk. Szavalja: Kubinyi István.
8. Mosonyi: Szép Ilonka c. operájából négykezes. Játsszák: Szécsi Ferenc és Molnár Béla IV. é. növendékek.
9. Végvári: Élőhalott bányászok. Szavalja: Hornyik László I. é. növendék.
10. Jutalmak kiosztása.
11. Batthyány induló. Játssza az intézet zenekara.

Itt említjük meg, hogy ápr. 22-én az összes nyiregyházi iskolákkal egyetemben résztvettünk a Kovács István hajtársi szövetség által Kovács István nemzetőrőfőhadnagy emlékünnepevényén, akit a kommunardok gyilkoltak le igaz magyarságáért.

Május 28-án pedig jelen voltunk a Magyar Nemzeti Szövetség nyiregyházi köre által kitűzött ifjúsági irredenta pályadolgozatok jutalomdíjainak kiosztása alkalmából rendezett ünnepségen, ahol intézetünk ifjúsága közül, többen pénz- és értékes könyvjutalomban s elismerő okiratban részesültek.

A lélek nemesítésével karöltve ügyeltünk növendékeink testi fejlesztésére is. Növendékeink bőven kivehették részüket a sétában; intézetünknek a városban való szétszórt helyzete miatt naponta minimálisan 8 km utat kellett megtenniök. A torna- és játékorák, a kerti munkálatok, menetgyakorlatok, a kötelező tisztálkodó fürdők valamennyien a test épségét, edzését és fejlesztését szolgálták.

E helyen emlékezünk meg a kirándulásokról is. Az elmúlt tanévben egy napra terjedő tanulmányi kirándulást rendeztünk az összes növendékek bevonásával Nyirbátorba, október 10-én, Marczély Kornél vezetése alatt, az igazgató s több tanár részvételével. Érdekes látni-valónk volt a két ősi gótikus templom, az iskolák, a hősök szobra, a sokirányú Bóni-féle gyártelep. Jó hangulatban, értékes művészettörténeti, pedagógiai és természettudományi ismeretekkel gyarapodva tértünk vissza e kirándulásról.

A szaktanárok a helyi viszonyokhoz mérten minden alkalmat felhasználtak, hogy az elméleti ismereteket a növendékek a gyakorlati, a mindennapi életben is minél többször megismerhessék; városunk építészeti, történeti, művészettörténeti, pedagógiai, természettudományi s mezőgazdasági nevezetességeit a jóváhagyott kirándulási tervezetek alapján időről-időre felkerestették a növendékekkel.

b) A fegyelem szempontjából semmi különösebb s említésre méltóbb esemény nem történt az elmúlt tanévben. Az internátus növendékeinek a rendre, pontosságra s a munkára való nevelésében a tanári testületnek a nevelők segédkeztek. Az internátusok szétszórtsága megnehezítette a tanári testület által tervbe vett eszményi célok megvalósítását, mégis e célok elérése érdekében igyekeztünk mindent elkövetni

s a gyakori tanári látogatások és ellenőrzések által pedig a felügyeletet és vezetést minél folytonosabbá iparkodtunk tenni.

Intézetünknek az új bérhelyiségünkbe történő átköltözködésétől reméljük az üdvösebb állapotoknak e téren való beköszöntését is.

2. Tanítás.

a) Tanári értekezletek.

A lefolyt iskolai évben 20 tanártestületi értekezletet tartottunk. Ez értekezletek állandó és legfőbb tárgyai a következők voltak: az ifjusági egyesületek (önképzőkör, ifjusági segítő egyesület, sportkör és ifjusági egyesület) működésének, a gyakorlati kiképzés menetének, a gyakorló-iskola életének, továbbá a megíratott írásbeli dolgozatokról, elvégzett tananyagról és a kintlakó növendékek látogatásáról szóló jelentéseknek hónapról-hónapra való kimerítő megbeszélése. Emellett szintén minden hónapban sorra megvizsgáltuk valamennyi növendékünk magaviseletét, szorgalmát és előmenetelét s akinél a mi figyelmeztetésünk nem hatott kellő eredménnyel, annak a szüleit is értesítettük, hogy a szülő is idejekorán tájékozódhassék és szükség esetén intézkedhessék gyermekének sorsáról.

Ugyancsak nagy súlyt helyeztünk az egyes értekezleteken az igazgató ellenőrző és a tanárok kölcsönös hospitálásainak számbavételére is. E tárggyal kapcsolatban különösen a koncentráció elvének a megvalósítását, a tanároknak a nevelés és oktatás munkájában való egységes eljárását, továbbá az eredménytárak vezetésének és a tankönyvekből hiányzó tananyag pótlásának a módját tettük beható megbeszélések tárgyává.

Ezenkívül tekintettel arra, hogy a gyakorlati kiképzés munkáját három egyén: a pedagógia tanára, a szaktanár és a gyakorló iskola vezetője végzi, több értekezleten foglalkoztunk a gyakorlati kiképzésben előforduló egyes tantárgyak tanítási menetének lecketípusok szerinti egységes megállapításával is. E munkánkat, amely ebben az évben még nem nyert teljes befejezést, a jövő iskolai évben folytatni fogjuk.

A 20 értekezlet közül nyolcat teljes egészében az új tanítóképző intézeti Tanterv és Utasítások és az elemi népiskolai Tanterv részletes ismertetésére fordítottunk. A pedagógiai tárgyakat Dr. Tóth Antal, a magyar nyelvet Téger Béla, a német nyelvet és zenét Ehrlich Antal, az éneket Lukács Béla, a történetet, földrajzot és alkotmánytant Orbán András, a mennyiségtant Marcélly Kornél, a természettudományi tárgyakat Barabás Tibor, az egészségtant Dr. Konthy Gyula, a rajzot és szépírást Neubrunn Tóbiás, a gazdaságtant Csanády Béla, a szlőjdöt és testgyakorlást Csiky István, az elemi népiskolai Tantervet pedig Ferenczi István ismertette.

A Tanterv gyakorlati keresztúlvitelének megbeszélésével kapcsolatban megállapítottuk, hogy a legtöbb tantárgynál hiányoznak az új Tanterv követelményeinek megfelelő és a Tanterv egész anyagát magában foglaló tankönyvek s ugyancsak sok esetben hiányoznak

intézetünkben a Tanterv kivánalmainak megvalósításához szükséges felszerelések és eszközök is, amiért is e nehézségek orvoslása végett kéréssel fordultunk a Miniszter úr Ónagyméltóságához.

b) Írásbeli dolgozatok.

1. Magyar nyelv.

I. osztály. Mesemondás tárgyalt költemény alapján. Testrajz költemény alapján. Elbeszélés olvasmány alapján. Állatrajz Elbeszélés olvasott monda alapján. Jellemrajz költemény alapján Életem egy érdekes eseménye. Életkép költemény alapján. Elbeszélés élmény alapján.

II. osztály. Történet elbeszélő költemény alapján. Az én legelső tanítóm. Egyik ismerősöm életrajza. Tárgyalt írásmű stílusának fejtegetése. Elbeszélés történelmi tárgyú kép alapján. Kisebb iskolai beszéd. Levél szüleimhez. Olvasott költemény méltatása szerkesztési szempontból. Kisebb iskolai beszéd.

III. osztály. Olvasott lírai költemény tartalmi ismertetése. Iskolai beszéd október 6-án. Leírás szemlélet alapján. Értekezés a pedagógia köréből. Elbeszélés élmény alapján. Életkép élmény alapján. Elbeszélés tetszés szerinti tárgyról. Értekezés a természettudományok köréből. Kisebb alkalmi beszéd.

IV. osztály. Értekezés az irodalom köréből. Neveléstudományi tárgyú értekezés. Szónoki beszéd. Értekezés a nyelvtudomány köréből. Természettudományi tárgyú értekezés. Földrajzi tárgyú értekezés. Értekezés az irodalom köréből. Szónoki beszéd. Értekezés a magyar történelem köréből.

V. osztály. Értekezés az irodalom köréből. A „Néptanítók Lapja“ egyik számának ismertetése. Neveléstudományi tétel fejtegetése. Értekezés a néptanító társadalmi feladatai köréből. Néprajzi tárgyú értekezés. Értekezés a testnevelés köréből. Irodalmi tárgyú értekezés. Egy tanítási egység módszeres feldolgozása. Szónoki beszéd a Levente-avató ünnepen.

2. Német nyelv.

I. osztály. Másolás. Helyesírási gyak. diktálás után. Helyesírási gyak. diktálás után. Egyszerű mondatok magy. németre ford. Egyszerű mondatok magy. németre. Egyszerű rövid mondatok önálló alakítása az iskola köréből. Olvasmány tartalma. Olvasmány tartalma.

II. osztály. Helyesírás diktálás után. Szóbeli megbeszélés alapján leírás rövid mondatokban. Beszélgetés tartalma. Olvasmány tartalma. Olvasmány tartalma. Leírás. Elbeszélés tartalma. Elbeszélés tartalma. Leírás.

III. osztály. Leírás olvasmányok alapján. Leírás olvasmányok

alapján. Leírás olvasmányok alapján. Leírás olvasmányok alapján. Elbeszélés olvasmányok alapján. Elbeszélés olvasmányok alapján. Elbeszélés olvasmányok alapján Bizalmas levél. Udvarias levél.

IV. osztály. Életrajz. Történelem köréből vett olv. tartalma Történelem köréből vett olv. tartalma Földrajzi leírás. Földrajzi leírás. Népiskolai történeti olvasmány leírása emlékezetből. Népiskolai olvasmány a term. tud. köréből. Népiskolai olvasmány tartalma. Heine költemény tartalma.

V. osztály. Fordítás Goethe Hermann u. Dorothea-ból. Fordítás Goethe Hermann u. Dorothea-ból. Hermann u. Dorothea egy részletének tart. Hermann u. Dorothea egy részletének tart Fordítás Schiller Tell Vilmosából. Tell Vilmos egy felvonásának tart. Sallmann egy elbeszélésének tartalma. Pestaloni Lénárd és Gertrudjából egy szemelvény tartalma.

3. Mennyiségtan.

I. osztály. Szorzás-osztási példák. Algebrai összevonás példák. Algebrai osztás példák. Közös többes keresés példák. Közöséges törtműveletek példák. Algebrai törtműveletek példák. Tizedes törtműveletek példák. Grafikonkészítés. Sík idomok rajzolása. Különnemű számok példák.

II. osztály. Elsőfokú egyenletek 1. ism. példák. Elsőfokú egyenletrendszerek példák. Hatványozás, gyökvonás példák. II. fokú egyenlet példák. Szerkesztési példák (egybevágóság). Szerkesztési példák (háromszög). Területszámítás példák. Példák a körszámlításból. Egyenletek a területszámítás köréből Egyenletek a területszámítás köréből

III. osztály. Kettős tételi feladatok. Kettős tételi feladatok aránylattal. Százalékszámítás példák. Keverési szabály példák. Arányos osztás példák. Hasonlóság példák Pythagorás tétele példák. Pythagorás tétele példák.

IV. osztály. Kamatszámítás példák Kamatszámítás példák. Szám-tani haladvány példák. Mértani haladvány példák. Kamatos-kamat-számítás példák. Hölcsöntörlesztési példák. Területszámítások példák. Köbtartalom-számítás példák.

V. osztály. A számjegyek kialakulása. Az abacus. Az I. osztály módszere. Hogyan tanítom az írásb. osztást az 1000 körb. Hogyan szemléltetek a törttanításnál. Az elemi iskola II. osztály tanmenete (házi). Példák az I–V. osztály anyag köréből.

4. Az I—II. osztály fogalmazási feladatai az 1925/26. isk. évben.

Hónap	I. o. tételei	II. o. tételei
Szeptember	<ol style="list-style-type: none"> 1. Összefüggő mondatok fogalmazása együttes munkával a szemlélet köréből. 2. Rövid szakaszok fogalmazása közös munkával, adott vázlat segítségével, tárgyalt olvasmány alapján. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elbeszélés élmény alapján, önálló vázlat segítségével. 2. Tárgyleírás önálló vázlat segítségével.
Október	<ol style="list-style-type: none"> 3. Rövid elbeszélés tárgyalt olvasmány alapján közös munkával, adott vázlat segítségével. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Rövid mese, tárgyalt költemény alapján, önálló vázlat segítségével.
November	<ol style="list-style-type: none"> 4. Átélt esemény elmondása, adott vázlat segítségével, közös munkával. 5. Elbeszélés, élmény, vagy olvasmány alapján, adott vázlat segítségével. Egyénenkénti fogalmazó munka. 6. Leírás olvasmány alapján, adott vázlat segítségével. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Élmény, önálló vázlat segítségével. 5. Természetrajzi tárgy leírás szemlélet alapján vázlattal. 6. Elbeszélés szemlélt. kép alapján önálló vázlattal.
December	<ol style="list-style-type: none"> 7. Leírás szemlélet alapján, adott vázlat segítségével. 	<ol style="list-style-type: none"> 7. Rövid néprajzi tárgy leírás, önálló vázlattal.
Január	<ol style="list-style-type: none"> 8. Élmény elmondása közösen megállapított vázlat segítségével. 9. Leírás közösen megállapított vázlat segítségével. 	<ol style="list-style-type: none"> 8. Történeti tárgy elbeszélés önálló vázlattal. 9. Beszámoló egyik iskolai demonstrációról, vázlattal.
Február	<ol style="list-style-type: none"> 10. Rövid levél adott vázlat segítségével. 11. Elbeszélés a történelmi tanulmányok alapján közösen megállapított vázlat segítségével. 	<ol style="list-style-type: none"> 10. Földrajzi tárgy leírás, vázlattal. 11. Rövid üzleti levél.
Március	<ol style="list-style-type: none"> 12. Képleírás adott vázlat segítségével. 13. Elbeszélés olvasmány alapján, önálló vázlat segítségével. 	<ol style="list-style-type: none"> 12. Képzelt esemény elmondása vázlattal. 13. Leírás a testi élet ismerete köréből.
Április	<ol style="list-style-type: none"> 14. Természetrajzi tárgy leírás az iskolai tanulmányok alapján, önálló vázlat segítségével. 	<ol style="list-style-type: none"> 14. Rövid néprajzi tárgy leírás, vázlattal.
Május	<ol style="list-style-type: none"> 15. Rövid bizalmas levél. 16. Képleírás, önálló vázlat segítségével. 	<ol style="list-style-type: none"> 15. Természetrajzi tárgy leírás szemlélet alapján, vázlattal. 16. Elbeszélés a diákélet köréből, vázlattal.

C) A nevelés és tanítás eredményének táblázatos kimutatása.

1. A magaviselet eredménye.

Sorszám	OSZTÁLY	Példás	Jó	Szabály- szerű	Rossz	Egységek összege	Egy tanulóra eső átlagos eredmény
1	I. osztály	25	9	—	—	43	1'17
	Százalékban	73'5	26'5	—	—	—	—
2	II. osztály	30	7	1	—	47	1'26
	Százalékban	78'9	18'3	2'6	—	—	—
3	III. osztály	19	4	—	—	27	1'42
	Százalékban	82'6	17'7	—	—	—	—
4	IV. osztály	18	2	—	—	22	1'10
	Százalékban	90	10	—	—	—	—
5	V. osztály	11	5	—	—	21	1'31
	Százalékban	69	31	—	—	—	—

2. A szorgalom eredménye.

Sorszám	OSZTÁLY	Dicséretes 1	Kellő 2	Változó 3	Csekély 4	Egységek összege	Egy tanulóra eső átlagos eredmény
1	I. osztály	—	17	17	—	85	2'5
	Százalékban	—	50	50	—	—	—
2	II. osztály	2	14	21	1	97	2'55
	Százalékban	5'26	36'82	55'23	2'63	—	—
3	III. osztály	1	12	10	—	55	2'39
	Százalékban	4'34	52'08	43'4	—	—	—
4	IV. osztály	1	8	11	—	50	2'5
	Százalékban	5	40	55	—	—	—
5	V. osztály	4	5	7	—	35	2'18
	Százalékban	25	31'25	43'50	—	—	—

3. Az előmenetel eredménye.

I. osztály.

Sorszám	TANTÁRGY	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Egységek összege	Egy tanulóra eső átlagos eredmény
1	Hit- és erkölcsstan	25	8	1	—	44	1'29
2	Magyar nyelv	6	14	9	5	70	2'05
3	Német nyelv	7	16	12	1	75	2'20
4	Történelem	1	12	15	6	94	2'79
5	Földrajz	1	8	23	2	94	2'79
6	Mennyiségtan	5	13	11	5	84	2'47
7	Kémia	5	14	12	3	78	2'29
8	Gazdaságtan	—	15	19	—	87	2'55
9	Rajz	16	13	5	—	57	1'67
10	Szépírás	3	17	14	—	79	2'32
11	Ének	12	12	10	—	66	1'94
12	Zene	6	8	17	3	85	2'50
13	Kézimunka	5	29	—	—	63	1'85
14	Torna	6	20	8	—	70	2'05
Összesítés		98	199	156	25	946	30'76
Egy tárgyra eső átlag		7	14'21	11'14	1'78	—	—

II. osztály.

Sorszám	TANTÁRGY	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Egységek összege	Egy tanulóra eső átlagos eredmény
1	Hit- és erkölcsstan	19	11	8	—	65	1'71
2	Test- és élettan	16	11	9	2	69	1'81
3	Magyar nyelv	8	19	11	—	79	2'07
4	Német nyelv	7	15	14	2	87	2'28
5	Történelem	2	12	21	3	101	2'65
6	Földrajz	2	13	20	3	100	2'62
7	Mennyiségtan	6	8	17	7	101	2'65
8	Növénytan	6	17	12	3	88	2'31
9	Gazdaságtan	1	11	26	—	101	2'65
10	Rajz	16	15	7	—	67	1'75
11	Ének	7	13	15	3	90	2'36
12	Zene	7	7	24	—	93	2'44
13	Kézimunka	5	22	11	—	80	2'10
14	Testgyakorlás	14	24	—	—	62	1'57
Összesítés		116	198	195	20	823	30'98
Egy tárgyra eső átlag		8'28	14'14	13'92	1'42	—	—

III. osztály.

Sorszám	TANTÁRGY	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Egységek összege	Egy tanulóra eső átlagos eredmény
1	Hit- és erkölcsstan	11	12	—	—	35	1'52
2	Lélektan és logika	7	8	6	2	49	2'13
3	Magyar nyelv	5	11	7	—	48	2'08
4	Német	5	9	7	2	52	2'30
5	Történelem	2	6	12	3	50	2'17
6	Földrajz	2	6	13	2	48	2'08
7	Mennyiségtan	3	5	13	2	47	2'04
8	Állattan	2	13	8	—	52	2'30
9	Fizika	3	8	12	—	55	2'39
10	Gazdaságtan	3	9	11	—	54	2'34
11	Rajz	8	11	4	—	42	1'82
12	Ének	1	11	11	—	56	2'43
13	Zene	7	8	8	—	47	2'04
14	Kézimunka	6	15	2	—	42	1'82
15	Testgyakorlás	7	13	3	—	42	1'82
	Összesítés	78	145	117	11	719	31'28
	Egy tárgyra eső átlag	5'2	9'66	7'8	0'74	—	—

IV. osztály.

Sorszám	TANTÁRGY	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Egységek összege	Egy tanulóra eső átlagos eredmény
1	Hit- és erkölcsstan	16	4	—	—	24	1'2
2	Nev. és tanítástan	12	—	7	1	37	1'85
3	Nev. és tan. gyak.	2	12	6	—	44	2'2
4	Magyar nyelv	7	6	7	—	40	2'0
5	Német nyelv	1	6	13	—	52	2'6
6	Történelem	1	9	8	2	51	2'55
7	Földrajz	3	9	8	—	45	2'25
8	Mennyiségtan	5	4	8	3	46	2'3
9	Kémia	5	11	4	—	39	1'95
10	Fizika	9	6	5	—	36	1'8
11	Gazdaságtan	3	10	6	1	45	2'25
12	Rajz	6	8	6	—	40	2'—
13	Ének	1	6	11	2	54	2'7
14	Zene	6	6	7	1	43	2'15
15	Testgyakorlás	7	12	1	—	34	1'7
	Összesítés	84	99	97	10	630	30'70
	Egy tárgyra eső átlag	5'6	6'6	6'46	0'66	—	—

V. osztály.

Sorszám	TANTÁRGY	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Egységek összege	Egy tanulóra eső átlagos eredmény
1	Hit- és erkölcsstan	13	3	—	—	19	1'18
2	Neveléstörténet	7	4	5	—	30	1'87
3	Isk. szervevezttan	8	3	5	—	29	1'79
4	Nev. és tan. gyak.	6	5	5	—	31	1'95
5	Magy. nyelv, irod.	5	8	3	—	30	1'87
6	Német nyelv	6	3	7	—	33	2'06
7	Alkotmánytan	3	7	6	—	35	2'18
8	Mennyiségtan	7	2	7	—	32	2'—
9	Egészségtan	5	5	6	—	33	2'06
10	Közgazdaságtan	3	8	5	—	34	2'12
11	Rajz	8	5	3	—	27	1'68
12	Ének	—	8	8	—	40	2'5
13	Zene	5	4	7	—	34	2'12
14	Testgyakorlás	6	9	1	—	27	1'68
Összesítés		82	74	68	—	439	27'06
Egy tárgyra eső átlag		5'85	5'28	4'91	—	—	—

Órarend az 1925/26.

Oszt.	Órák	Hétfő		Kedd		Szerda	
		Tantárgy	Tanár	Tantárgy	Tanár	Tantárgy	Tanár
I.	8—8 ⁵⁰	Magyar	Téger	Kémia	Barabás	Hittan	Hitoktatók
II.		Mennyiségt.	Marcelly	Német	Neubrunn	Testtan	Dr. Tóth
III.		Természetr.	Barabás	Lélektan	Dr. Tóth	Német	Ehrlich
IV.		Nevelést.	Dr. Tóth	Mennyiségt.	Marcelly	Magyar	Téger
V.		Alkotmányt.	Orbán	Magyar	Téger	Egészségtan	Dr. Konthy
I.	9—9 ⁵⁰	Mennyiségt.	Marcelly	Ének	Ehrlich	Földrajz	Orbán
II.		Magyar	Téger	Mennyiségt.	Marcelly	Magyar	Téger
III.		Fizika	Barabás	Torna	Csiky	Hittan	Hitoktatók
IV.		Történelem	Orbán	Fizika	Barabás	Gyak. tan.	Dr. Tóth
V.		Szemin. gy.	Dr. Tóth	Gyak. tan	Dr. Tóth	Rajz	Neubrunn
I.	10—10 ⁵⁰	Történelem	Orbán	Német	Neubrunn	Kémia	Barabás
II.		Zene	Ehrlich, Lukács	Földrajz	Orbán	Hittan	Hitoktatók
III.		Magyar	Téger	Mennyiségt.	Marcelly	Földrajz	Orbán
IV.		Német	Neubrunn	Torna	Csiky	Neveléstan	Dr. Tóth
V.		Mennyiségt.	Marcelly	Zene	Ehrlich	Rajz	Neubrunn
I.	11 ¹⁰ —12	Slöjd	Csiky	Mennyiségt.	Marcelly	Rajz	Neubrunn
II.		Természetr.	Barabás	Torna	Csiky	Történelem	Orbán
III.		Földrajz	Orbán	Ének	Lukács	Fizika	Barabás
IV.		Zene	Ehrlich	Rajz	Neubrunn	Hittan	Hitoktatók
V.		Szervezetten	Dr. Tóth	Nevelést.	Dr. Tóth	Német	Ehrlich
I.	12 ¹⁰ —13	Slöjd	Csiky			Rajz	Neubrunn
II.						Ének	Ehrlich
III.		Zene	Ehrlich	Természetr.	Barabás	Történelem	Orbán
IV.		Természetr.	Barabás	Rajz	Neubrunn	Gyak. tan	Dr. Tóth
V.		Gyak. tan	Dr. Tóth	Gyak. tan	Dr. Tóth	Hittan	Hitoktatók
I.	14—14 ⁵⁰						
II.							
III.		Gk. kánt. k.	Szilvássy				
IV.				Gazdaságt.	Csanády		
V.							
I.	15—15 ⁵⁰	G. k. képz.	Szilvássy			Énekkar: Lukács	
II.							
III.							
IV.				Gazdaságt.	Csanády		
V.							
I.	16—16 ⁵⁰					Zenekar: Ehrlich	
II.		G. k. képz.	Szilvássy				
III.		R. k. képz.	Kónya	Gazdaságt.	Csanády		
IV.		R. k. képz.	Kónya				
V.		Torna	Csiky				
I.	17—17 ⁵⁰						
II.							
III.				Gazdaságt.	Csanády		
IV.		Gk. k. képz.	Szilvássy				
V.		Ref. k. képz.	Kónya				

iskolai évben.

Csütörtök		Péntek		Szombat	
Tantárgy	Tanár	Tantárgy	Tanár	Tantárgy	Tanár
Magyar	Téger	Magyar	Téger	Hittan	Hitoktatók
Mennyiségt.	Marcelly	Testtan	Dr. Tóth	Slöjd	Csiky
Slöjd	Csiky	Természetráajz	Barabás	Lélektan	Dr. Tóth
Term. rajz	Barabás	Mennyiségtan	Marcelly	Fizika	Barabás
Közgazdaságt.	Csanády	Német	Ehrlich	Egészségtan	Dr. Konthy
Mennyiségtan	Marcelly	Német	Neubrunn	Magyar	Téger
Természetráajz	Barabás	Magyar	Téger	Slöjd	Csiky
Magyar	Téger	Német	Ehrlich	Zene	Ehrlich
Torna	Csiky	Földrajz	Orbán	Hittan	Hitoktatók
Neveléstörténet	Dr. Tóth	Gyak. tan	Dr. Tóth	Neveléstörténet	Dr. Tóth
Szépírás	Neubrunn	Kémia	Barabás	Enek	Ehrlich
Természetráajz	Barabás	Rajz	Neubrunn	Német	Neubrunn
Mennyiségtan	Marcelly	Magyar	Téger	Torna	Csiky
Történelem	Orbán	Zene	Ehrlich	Neveléstan	Dr. Tóth
Torna	Csiky	Mennyiségtan	Marcelly	Magyar	Téger
Történelem	Orbán	Földrajz	Orbán	Torna	Csiky
Torna	Csiky	Rajz	Neubrunn	Enek	Ehrlich
Rajz	Neubrunn	Lélektan	Dr. Tóth	Történelem	Orbán
Neveléstan	Dr. Tóth	Fizika	Barabás	Enek	Lukács
Enek	Lukács	Zene	Ehrlich	Hittan	Hitoktatók
Torna	Csiky	Zene	Ehrlich, Lukács		
Földrajz	Orbán	Történelem	Orbán	Hittan	Hitoktatók
Rajz	Neubrunn				
		Német	Neubrunn	Magyar	Téger
Gyak. tan	Dr. Tóth	Gyak. tan	Dr. Tóth	Alkotmánytan	Orbán
Gazdaságtan	Csanády				
		Gk. kánt. kép.	Szilvássy		
Gazdaságtan	Csanády	Gk. kánt. kép.	Szilvássy	Játék	Csiky
Gazdaságtan		Gk. kánt. kép.	Szilvássy		
Rk. kánt. kép.	Jakab			Játék	Csiky
Gk. kánt. kép.	Szilvássy				
Gazdaságtan	Csanády				
Rk. kánt. kép.	Jakab				
		Gk. kánt. kép.	Szilvássy		
Gk., Rk. k. kép.	Szilvássy, Jakab				

3. Gyakorlati kiképzés.

A növendékeinknek a nevelés és oktatás gyakorlati munkájába való bevezetése mindenben az új Tanterv és Utasítás szelleme és rendelkezései szerint történt.

A IV. és V. éves növendékek naponként felváltva a gyakorló iskolában szemlélték a nevelői és tanítói eljárást és abban maguk is segédkeztek; ezenkívül a pedagógia tanára által kitűzött szempontok szerint a gyermek testi és lelki élete, a tananyag kiszemelése, elrendezése, a nevelői és módszeres eljárás, a tanítás folyamata, az iskola berendezése és felszerelése körébe vágó megfigyeléseket tettek. A IV. éves növendékeket a tanév első felében a gyermek testi és lelki életének a megfigyelésével foglalkoztattuk s csak a második félévben került a sor a nevelés-, tanítás- és módszertani szempontok megfigyeltetésére, midőn az elméletben tanultak már képesíthették őket azok világos megértésére és meglátására.

Az V. éves növendékeket módszertani kérdéseken kívül főként gyakorlati pedagógiai kérdésekkel foglalkoztattuk. E feladatok közül e helyen csak néhányat említünk.

1. Miféle hivatalos nyomtatványokat használ a népiskola s mi azoknak a rendeltetése?

2. Mérések alapján megállapítandó, hogy a tanterem nagysága a növendékek létszámához mérten megfelelő e? Ha nem megfelelő, úgy miként lehetne a legcélszerűbben segíteni e fogyatékossgon?

3. Milyen szerkezetű és méretezésű a jól szerkesztett iskolai pad? A gyakorló iskolánk padjai megfelelnek-e a követelményeknek? Hogyan állapítaná meg egy 60 tanuló osztály egyméretű padjainak számát és méreteit?

3. A szemléltető eszközök.

a) Van-e az iskolának elegendő szemléltető eszköze s alkalmas helyen ven-e elhelyezve?

b) Összeírandók az iskola szemléltető főbb eszközei tantárgyak szerint.

c) Mely tárgyak tanításában érezhető a legjobban a szemléltető eszközök hiánya?

d) Mi módon kell gyarapítani a tanítónak az iskolafenntartó anyagi támogatása nélkül is az egyes tantárgyak szemléltető eszközeinek állományát?

5. A gyermek iskolán kívül végzendő munkája.

a) Kapnak-e házi feladatot a tanulók?

b) Mely tárgyakból kapnak leggyakrabban házi feladatokat?

c) Kapnak-e fel leckét is a tanulók?

d) Mely tárgyakból kapnak leckét?

e) A feladatok és leckék anyagát megértették és begyakorolták-e kellőképpen az iskolában a gyermekek?

f) A leckék és házi feladatok nem terhelik-e meg túlságosan a növendékek munkabírását?

g) Miként őrzi és őrizheti ellen a legcélszerűbben a tanító a leckéket és a házi feladatok elvégzését?

6. Megfigyelendő, hogy miként értékesíti a tanító az egyes órák tananyagát a nevelőoktatás és az életre való nevelés szempontjából?

Ezen általános természetű megfigyelések mellett valamennyi növendéknek alkalmat nyújtottunk arra is, hogy egy-egy népiskolás gyermek testi és lelki fejlődését egész tanéven át figyelemmel kísérhesse s így azok egyéniségét jellemlapok alapján közelebbről megismerhesse.

Az V. éves növendékek minden egyes gyakorlóiskolai látogatás alkalmával a szemlelt tanítások közül néhány szóval megemlékeztek arról a tanításról, amelyik aznap valamely ok miatt különösebben meg ragadta a figyelmüket.

A heti egy órás pedagógiai gyakorlatok alkalmával a növendékeket kísérletezésekkel, felolvasásokkal, vitatkozásokkal a részükre kiadott feladatok szóbeli és írásbeli beszámolásával s végül a mai eredmények összefoglalásával foglalkoztattuk. A növendékek a kísérleti eredményeket nem egyszer meglepődve fogadták; ebből magyarázható, hogy örömmel és lelkesedéssel vettek részt e gyakorlatokon.

A IV. éves növendékek próbatanításaikat október első hetében kezdték meg. Az ezt megelőző időt a gyakorló iskolai tanítások szemlélésével, az ismeretszerzés lélektani mozzanatainak elemzésével, majd a megszemlélt tanításokból merített tanítói eljárás lélektani magyarázásával s végül a formális fokok elméletébe való bevezetéssel töltöttük el.

Az egyes tárgyak próbatanításait a gyakorló-iskola tanítóinak, ritkábban az önként vállalkozó szaktanároknak a mintatanításai, majd e mintatanítások elemzése és módszertani fejtegetések előzték meg. Az előkészítésre és bírálatra egyaránt nagy gondot fordítottunk s a növendékek önálló pedagógiai gondolkodásának kialakítását minden lehető módon elősegítettük.

Az elmúlt tanévben a IV. éves növendékek 20-as létszám mellett átlag 5 tervezetet készítettek s átlag 3 szor tanítottak; az V. éves növendékek 16-os létszáma mellett ezen adatok háromszor nagyobbak.

A tanév folyamán a tanári testület úgy látta, hogy az Utasításban megkövetelt 5 füzetnek a vezetése kissé mintha talán több írnivalót róna az V. éves növendékekre, mint amennyi a cél szempontjából okvetlenül szükséges volna. Most még csak gyűjtjük az új Tanterv és Utasítás életbeléptetésével felmerült tapasztalatokat, hogy némi módosítgatással még tökéletesebben megközelíthessük a kitűzött eszményi célokat.

4. Az ifjuság egyesületei.

a) Bessenyei György Önképzőkör.

Intézetünk ifjusága Téger Béla tanárelnök vezetésével 1917. őszén alakította meg önképzőkörét, amelyet Szabolcs nagy író és írásaiban nemzetet nevelő fiáról, „Bessenyei György Ifjusági Önképzőkörnek” nevezett el. A Bessenyei György Önképzőkörnek megalakulása idején úgyszólván semmije sem volt, ma értékes kis könyvtára, szinpadi kulisszája van.

A kör évről-évre szorgalmas, lelkes és sikeres munkásságot fejtett ki. Havonként kétszer tart munkaülést, ünnepi alkalmakkor

1917. őszén

díszgyűlést. Az ifjuság elhatározta, hogy a március 15-iki iskolai ünnepség után évről-évre kivonul a Kossuth szoborhoz, amelyre az ifjuság szónoka koszorút helyez. Ez a koszoruzás azóta minden évben megtörténik. Az önképzőkör munkagyűlései felváltva pedagógiai, irodalmi, természettudományi és művészeti irányuak. Szavالاتok, ének- vagy zeneszámok, monológok, szinpadi jelenetek, bármelyik irányu munkagyűlésen szerepelhetnek. A kör ifjusága az elmúlt évek során többször rendezett ismeretterjesztő előadásokat, amelyeken nagyszámu érdeklődő közönség jelent meg és tetszéssel fogadta a szórakoztató és tanító tendenciájú műsorszámokat, az ifjusági ének- és zenekar szereplését. Ezeknek az előadásoknak jövedelme tette lehetővé a kulisszához szükséges anyag beszerzését. Magát a kulisszát a kör tagjai készítették a szaktanárok útmutatása szerint.

Kuzaila Péter igazgató nyugalomba vonulása idején a Bessenyei Önképzőkör díszközgyűlésen búcsúzott szeretett igazgatójától, akit díszelnökévé választott és akinek nevét 400 aranykoronás alapítványban örököltette meg. A „Kuzaila Péter Alapítvány“ 5 százalékos kamatát évről-évre a legjobb fizikus és a legjobb matematikus növendék kapja az önképzőkör évvárógyűlésén. Az 1925—1926. iskolai év végén a legjobb fizikus Tóth Kálmán IV. é. n., a legjobb matematikus pedig Molnár János V. é. n. volt, akik fejenként 170.000 korona jutalmat kaptak a Kuzaila Péter Alapítvány kamatából.

Az önképzőkör élén minden évben munkára lelkesítő tisztikar állott, de különös elismeréssel kell megemlékeznünk Tóth Illés volt növendékünk, jelenleg mogyoróskai tanító két éven át tartó elnöki működéséről, amellyel messzevilágító példáját adta az inspiráló erejű ifjusági elnököknek.

Az elmúlt iskolai évben Somogyi János töltötte be az ifjusági elnöki tisztelet elismerésre méltó kötelességtudással.

Az önképzőkör bevétele az elmúlt iskolai évben 3.992.139 korona volt. A Kuzaila Péter Alapítvány ebben az évben 1.360.000 koronára gyarapodott. Az alapítványi összeget a Nemzeti Hitelintézet pénztárában helyeztük el. A Kör kiadása összesen 3.725.950 korona volt, készpénzmaradvány 266.229 korona.

Az intézetnek új otthonban való elhelyezésétől az ifjusági önképzőkör is sokat vár, mindenekelőtt olvasószobát, műsoros előadások rendezésére alkalmas nagyobb termet, de mindig kegyelettel gondol vissza a kuruc generálisra emlékeztető Vay Ádám-utcára, ahol a Kör először bontotta ki Bessenyei lobogóját s ahol a szegény iskola épület tanítási termét, amelyben a Kör gyűléseit tartotta, annyiszor érezte az ifjuság a tiszta érzelmekkel telített szív fényes templomának.

b) Ifjusági Segítőegyesület.

Az Ifjusági Segítő Egyesület működése a megszabott szűk keretek között mozgott. Az egyesület fiatalosága, a megszállás, a pénz romlása nem engedte meg a tőkegyűjtést. Amióta a tagsági díjak két aranykoronában vannak megállapítva, azóta az egyesület élete is intenzívebb. A Segítő Egyesület tagjait tankönyvekkel, készpénzzel és rövid kölcsönökkel segíti

Ezen kiosztást elvégezte a választmány, amely gyűléseit a szükséghez mérten tartotta. Ezen gyűléseken gondos mérlegelés, beható- és nyílt megvitatás után döntött maga az ifjuság a beérkezett kérvények felett.

Az idei tisztikar és választmány volt: Elnök Molnár János, jegyző Végh József, pénztáros Molnár Béla, könyvtáros Rinkó István. Választmányi tagok osztályonként kettő: Megléczy Antal, Katona László, Hadzsega Pál, Tóth Kálmán, Rektor János, Duli János, Breznay László, Lefter Miklós, Gitta István, Hornyik László.

Bevétel volt (tagdíj, adomány, kamat stb.)	5.830.000 K
Kiadás volt (könyvekre, segélyekre stb.)	2.030.000 K
Kölcsönforgalom volt	2.441.000 K

Vagyon:

Alaptőke	6.000.000 K
Készpénz	60.000 K
Tankönyvek leltár szerint	64 darab	
Hadikölcsönkötvény	1900 K névértékben.	

Adományok:

Kereskedelmi és Iparbank	25.000 K
Nemzeti Hitelintézet	50.000 K
Magyar Nemzeti Bank	50.000 K
Egyesült Fővárosi Takarékpénztár	50.000 K
Magyar Általános Hitelbank	50.000 K
Nyirvidéki Takarékpénztár	100.000 K
Nyiregyházi Takarékpénztár Egyesület	600.000 K

Marczélly Kornél, tanárelnök.

c) Ifjusági Sportkör.

Az intézet sportköre az 1924. évi október havában alakult meg. Az 1925/26. évi tisztikar: Ifjusági elnök Katona László V. o., alelnök Lipusz Lajos IV. o., titkár Schántli Jenő V. o., pénztáros Tüdős Zoltán IV. o., szertáros Jankovics Mihály IV. o. növendékek.

Az I. félévben 110 működő, 30 nem működő, a II. félévben 104 működő és 29 nem működő tagja volt.

A körnek a következő szakosztályai voltak: atlétikai, birkozó, céllövő, játék, torna, vívó, ping-pong.

A birkozó szakosztály tagjai közül a nyiregyházi ág. h. ev. rg. által 1926. márc 13-án rendezett kerületi birkozó bajnoki versenyen Katona László 1., Somogyi János 2., Jeles Miklós 2., Gergely Mihály 3., Kovács Antal 3-ik helyezést nyert el.

A nyiregyházi ág. h. ev. rg. és az áll tanítóképzőintézet által 1926. június 12-én rendezett országos birkozó bajnoki versenyen: Jeles Miklós 1., Lipusz Lajos 1., Katona László 2., Kovács Antal 3., Gergely Mihály 3., Serfőző 3., Oláh György 2., Gitta István 4 ik helyezést ért el.

A nyiregyházi városi felsőkereskedelmi iskola sportkörének 1926. május 13-án a helybeli középiskolák futó csapatai részére rendezett

staféta versenyén 20 tagból álló csapatunk 3-ik helyezést ért el 7 csapat közt.

A tiszántuli kerület nyiregyházi csoportjának 1926. tavaszán tartott iskolaközi football bajnoki mérkőzésein 2-ik helyezést ért el intézetünk.

A nyiregyházi középiskolák évvégi tornaversenyén (jun. 12), rúdugrásból bajnok lett 253 cm.-rel: Hadzsega Pál IV. o. növ., magasugrásból 155 cm.-rel 3-ik lett Kurucz Mihály II. o. növ. A korlátversenyben 4-ik és a nyújtóversenyben 2-ik helyezést ért el Hornyik Béla II. o. növendék.

A befolyt sportközi tags. díjakból 9 millió koronát fordított a sportkör felszerelések beszerzésére.

Bevétel 11.681.000 K. Kiadás 11.246.500 K. Maradvány 434.500 K.

Csiky István, tanárelnök.

5. Egészségügy.

Az elmúlt iskolai év a növendékek egészségi állapotát tekintve, a körülményekhez képest, kedvezően folyt le.

Tömeges megbetegedés vagy járvány nem volt. Szórványos esetekben a légcsőszervek hurutja, reumatikus és gyomorbántalmak fordultak elő, de csak a téli hónapokban.

A 18 éven aluliak közül többen jelentkeztek az újabban alkalmazott Dick-féle oltásra.

IV. Tanítóképesítés.

Az írásbeli képesítő vizsgálatok május hó 28, 29 és 31-én, a szóbeli, gyakorlati és egyh. ének és zenei képesítő vizsgálatok pedig 22—26-án folytak le.

A tanítóképesítő-vizsgálatokon dr. Simon László miniszteri biztos elnökölt.

Vizsgálatra jelentkezett 16 jelölt.

Az írásbeli vizsgálatok tételei voltak:

a) Pedagógiából: A testnevelési törvény jelentősége, az egyéni és a nemzeti élet szempontjából. Eredmény: 3 jeles, 7 jó, 6 elégséges dolgozat.

b) Magyar nyelv: A tanítómese irodalmunkban. Eredmény: 3 jeles, 6 jó, 7 elégséges dolgozat.

c) Mennyiségtan:

1. Egy vízmedence 5 csövön át $18\frac{3}{4}$ óra alatt telik meg. Miután 6 órán át folyt a víz, három cső megreped. Mikor telik meg a medence az épen maradt két csövön át?

2. Egy gyalogos percenként 85 métert hagy maga után. Utána $1\frac{1}{3}$ óra múlva indul egy kocsis, amely percenként 165 métert halad. Mennyi idő múlva éri utól a gyalogost?

3. Mekkora azon trapéz területe, amelynek középvonala 5 m.,

az egyik nem párhuzamos oldal 3,8 m., a középvonal és ezen adott oldal által bezárt szög 60° ?

4. A 7,2 fajsúlyu, 20 cm. külső sugarú, üres vasgolyó félig merül le a vízben. Mekkora a falvastagsága?

Eredmény: 5 jeles, 3 jó, 6 elégséges dolgozat.

Tanítói oklevelet nyertek szeptember illetve december hóban:

1. B. Szabó Imre

2. Dózsán István.

Az iskolai év végén:

1. Csonka Gyula	6. Jeles Miklós	12. Somogyi János
2. Estók József	7. Katona László	13. Süle Imre
3. Hodermarszky Tihamér	8. Megléczi Antal	14. Szabó János
4. Jaczkovics Béla	9. Molnár János	15. Tenkely Tibor
5. Jaczkovics Géza	10. Papp József	16. Végh József
	11. Schantli Jenő	

V. Gyakorló-iskola.

I. A tanítóképző-intézetek gyakorló-iskolái kettős célt szolgálnak. Az egyik az elemi iskolai tanköteles gyermekek tanterv szerinti oktatása és nevelése; a másik munkahelyül szolgálni a leendő tanítóknak. Sokoldalú és alapos előkészület után itt szereznek gyakorlatot a tanítás magasztos munkájához az ifjú tanítók.

Ez utóbbi cél könnyebb megvalósíthatása érdekében — az első két évben közel két kilométer távol eső iskolát — végre az 1917—18. tanévben sikerült az anyaintézet tözsomszédságába elhelyezni. Így állandónak ígérkező új helyén gyors fejlődésnek indult a városunkban eddig ismeretlen iskola.

A fejlődés ütemét gyakran megzavaró külső tényezők — sajnos — a gyakorló iskolát sem kímélték meg. Oláh megszállás, szénszünetek, járványos betegségek, tanerők évenkénti változása stb. Ide számítható továbbá iskolánk osztatlan és vegyes jellege is. Ahol csupán felekezeti iskolák vannak s ahol csak félnapos tanítások folynak s minden osztálynak, még nemek szerint is külön tanítója van — eleinte bizony nehéz népszerűséget szerezni az I—VI. osztályos egytanítós iskolának.

Az osztatlan jelleg — nehéz küzdelmek után — végre 1922-ben megváltozott. Ekkor oszlott két tagozatra, u. m. I—II. oszt. és III—IV—V—VI. vegyes osztály. Miután csak egy tanterem állott rendelkezésre, a két különálló tagozatban váltakozva — délelőtt, délután — folyt a tanítás.

A forradalmak és a megszállás ideje alatt az addig nagynehezen összegyűjtött néhány szemléltető eszközünk is elkalódott. A rend és nyugalom teljes visszatérte óta sikerült megteremteni az ifjúsági és tanítói könyvtár alapját.

II. A gyakorló iskola tanulóiról az alábbi statisztika ad képet:

O s z t á l y	Létszám				Nem	Vallás			Maga- viselet	Szor- galom	Előmenetel			Szülők foglalkozása				Összesen											
	Év elején	Magántanuló	Kimaradt	Év közben beiratk.		Meghalt	Év végén	fiu			leány	róm. kath.	gör. kath.	ref.	ág h. ev.	dicséretes	jó		tűrhető	dicséretes	változó	hanyag	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	tisztviselő	kereskedő
I. osztály.....	22	--	1	1	1	1	21	13	10	9	2	6	6	13	7	1	8	12	1	5	5	5	3	2	5	1	5	10	21
II. osztály.....	13	1	1	--	--	13	9	5	5	6	2	6	--	5	7	--	4	7	1	3	3	3	2	1	3	--	2	8	13
III. osztály.....	14	--	--	--	1	13	8	5	5	2	--	8	3	7	6	--	4	9	--	1	3	8	1	--	2	1	6	4	13
IV. osztály.....	15	--	2	--	--	13	8	5	5	1	4	8	--	8	5	--	6	7	--	2	5	4	2	--	3	2	2	6	13
V. osztály.....	7	--	--	--	--	7	6	1	1	3	1	3	1	2	5	2	2	5	--	--	2	4	1	--	--	--	3	4	7
VI. osztály.....	5	--	1	--	--	4	1	3	3	1	1	--	2	4	--	1	3	3	--	1	--	1	2	--	--	--	2	2	4
	76	1	5	1	2	71	45	29	20	12	29	13	4	27	1	25	43	2	12	18	25	11	3	13	4	20	34	71	

III. A gyakorló iskolai tanulók névsora :

I. osztály.

1. Ajter György	9. Kopka András	17. Szalai Ilona
2. Anka István	10. Leskó Mihály	18. Szánthó József
3. Bencs István	11. Lukácskó János	19. Szvoren Anna
4. Fábri József	12. Lukácskó Mária	20. Szvoren Ilona
5. Fekete Irén	13. Nemes László	21. Téger László
6. Hogyan Zsuzsanna	14. Osváth Klára	22. Tóth István
7. Kazár Gábor	15. Radoszta Irén	23. Ugyan Gyula
8. Kiss Erzsébet	16. Sós Julianna	

II. osztály.

1. Batári József	6. Madarász Zsuzs.	11. Simkovics István
2. Fábri Anna	7. Nagy László	12. Suhanesz Margit
3. Gál István	8. Orosz Anna	13. Szvoren Julia
4. Herdi Gyula	9. Orosz Ferenc	14. Bekény Péter
5. Kiss Lajos	10. Oravec János	

III. osztály.

1. Bótrágyi Sándor	6. Nemes Éva	11. Tomasovszki Irén
2. Csuha István	7. Sipos László	12. Ugyan István
3. Kálnay Miklós	8. Sipos Sándor	13. Vámosi Gyula
4. Lukácskó András	9. Szalai Mária	14. Vámosi István
5. Mester Borbála	10. Tomasovszki Ilona	

IV. osztály.

1. Danó István	6. Jóni Sándor	11. Nemes Menyhért
2. Csurka Ilona	7. Harsányi Mária	12. Osváth Ágnes
3. Fehér József	8. Kovács Lajos	13. Rácz Ilona
4. Galyas Géza	9. Lakatos Erzsébet	14. Szaszala Sándor
5. Gál Gábor	10. Laychovits István	

V. osztály.

15. Gál Jusztin	17. Lukácskó Pál	20. Rácz András
16. Kozma János	18. Nagy Sándor	21. Tomasovszki László
	19. Orosz Béla	

VI. osztály.

1. Harsányi Erzsébet	3. Suhanesz László	5. Szalai Zsuzsanna
2. Kiss Ilona	4. Szalai János	

Ifjusági Egyesület.

Az Ifj. Egyesület megszervezése állandó nehézségekbe ütközött, mert a városi ifjuságnak egyesületben működni óhajtó része rendszerint más, régebbi egyesületnek tagja. A legutóbbi 3 éven át az iparos ifjuságból szerveztük meg az Ifj. Egyesületet s évről-évre jobban megközelíthető és elérhető az egyesület célja. Az 1925—26. iskolai évben Horváth János gyak. isk. tanító buzgó és szakavatott vezetésével 2 hetenként tartott az egyesület munkagyűléseket, ahol a vezetőkön kívül az int. V. o. növendékei tartottak hazafias és ismeretterjesztő előadásokat. Így több irredenta tárgyú, irodalmi (Jókay, Arany, Petőfi) történelmi (a mostani és a régi törvényhozókról, Rákóczi-ról, Nyiregyháza történetéről, a Szabadságharc és Trianon közti időről) ismeretterjesztő, (az évszakok változásáról, dörzsölési villamosságról, a baktériumokról, a táplálkozásról stb.) művészeti előadást (szavalatok, zeneszámok Benczur Gyuláról stb.) Ezenkívül megtekintették a vármegyei múzeumot is.

Az egyesületnek 70 tagja volt.

VI. Értesítés a következő iskolai évre.

a) Tájékoztató a tanítóképző-intézetbe való felvételtől.

A tanítóképző-intézet I. osztályába felvétetnek azok a tanulók, akik életük 14-ik évét betöltötték, de a 18. életévet még nem érték el, továbbá, akiknek erkölcsi magaviselete kifogástalan és a polgári iskola, a gimnázium vagy a reáliskola IV. osztályát sikeresen elvégezték.

A felső évfolyamokba rendszerint a megfelelő alsóbb osztályokból fellépő intézeti rendes növendékek vétetnek fel.

A közép vagy polgári iskola VI. osztályából jelentkező tanulók különbözeti vizsgálat alapján a megfelelő életkoruk igazolása mellett a III. évfolyamra vehetők fel.

A különbözeti vizsgálat tárgyai: 1. A polgári iskola VI. osztályát végzett tanulónál: test- és élettan, földrajz, ének és zene. 2. A gimnázium, a reálgimnázium, reáliskola VI. osztályát végzett tanulónál: test- és élettan, általános és szervezetlen kémia, ásványtan (ez utóbbi 2 tárgyból a reáliskolai tanuló nem tesz vizsgálatot), gazdaságtan, ének, zene, kézimunka, továbbá a gimnáziumi tanulóknál a rajz, ha ezt mint rendkívüli tárgyat nem tanulták.

Azok a tanulók, kik gimnáziumi, reálgimnáziumi vagy reáliskolai érettségit tettek, a tanítóképző-intézet V. osztályába léphetnek, ha sikeres különbözeti vizsgálatot tesznek a tanítóképző-intézet I—IV. osztályainak következő tárgyaiból: test- és élettan, nevelés- és tanítástanból, a földrajz IV. osztálybeli anyagából, a szerves kémiából (e tárgyból a reáliskolát végzetek felmentetnek), gazdaságtanból, énekből, zenéből, kézimunkából, rajzból azok a gimnáziumi tanulók, kik e tárgyat, mint rendkívüli tárgyat nem tanulták.

A fentemlített középiskolák V., VII. és VIII. osztályából (érettségi nélkül) a tanítóképző-intézet II., illetőleg IV. és V. osztályába átlépni egyáltalán nem lehet.

A köztartásban étkezők befizetései :

a) Köztartás díj: Egészdíjat fizetőnek havi 170.000 K, féldíjat fizetőnek 85.000 K.

b) Természetbeniek: A bentlakó növendékek az internátusi helynek elfoglalásával egyidejűleg egyszerre (esetleg félévenként két részletben) tartoznak 100 kg. főzőlisztet, 10 kg. zsírt, 5 kg. cukrot, 5 kg. szappant és 6 kg. hüvelyest (2 kg. bab, 2 kg. borsó, 2 kg. lencse), az ebédkedvezményrel felvett tanulók 70 kg. lisztet, 7 kg. zsírt, 3 kg. cukrot, 2 kg. szappant, 3 kg. hüvelyest beszolgáltatni. Ezen beszolgáltatás kötelező, bármily kedvezményrel is vétetett fel az illető bentlakó, illetve ebédsegélyes tanuló.

Jegyzéke ama tárgyakkal, melyeket mindenik bentlakásra felvett növendék magával hozni tartozik. (Rtsz. 144.)

I. Ágyneműek: 1—2 párna, 1 paplan, vagy fehér pokróc, 3 drb. párnahuzat, (tisztá fehér színben), 3 drb. paplanlepedő, 3 drb. alsólepedő; egynek hossza 220, szélessége 120 centiméter.

II. Fehérneműek: 6 drb. fehér ing, 6 drb. lábravaló, 6 pár harisnya, 3 drb. törülköző kendő, 3 drb. háló-ing, 12 drb. zsebkendő.

III. Ruhaneműek: 2 öltözet ruha, 2 pár cipő, 1 drb. télikabát.

IV. Különfélék: 1 drb. fogkefe, 1 drb. mosdószappan, 1 drb. ruhakefe, 1 drb. fényesítő, 1 drb. sárkefe, 1 drb. kenőkefe, 1 drb. bontó-fésű, 1 drb. sűrű fésű, 1 skatulya fénymáz, 1 esernyő.

A bentlakásra felvett növendék felszerelését és az erről szóló pontos jegyzéket a jelentkezéskor szigorú vizsgálat alá vesszük; e vizsgálat alkalmával a fent megjelölt tárgyakkal egynek sem szabad hiányozni.

Az 1926—27. iskolai évben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. OSZTÁLY.

Sarudy Ottó: Magyar nyelvtan.

Sarudy Ottó: Magyar stílusztika.

Schusster Novy: Német tankönyv tanító- és tanítónőképző intézet számára: I.

Farkas Sándor: Egyetemes történet. Ó és középkor.

Kogutovicz: Történelmi atlasz.

Farkas—Kovács: Csillagászati és fizikai földrajz.

Farkas Sándor: Egyetemes földrajz. Öt világrész.

Kogutovicz: Iskolai földrajzi atlasz.

Dékány: Számítás.

Koch—Kovács: Kémia-ásványtan.

Wagner - Snasel: Gazdaságtan.

Sztankó B.: Énekiskola. I.

Menich—Révfy: Zeneelmélet.

Chován K. : Zongoraiskola.
Homann—Bloch : Hegedüiskola.
Báró Proff Kocsárd : A svéd torna vezérkönyve.

II. OSZTÁLY.

Quint József : Testi élet ismertetése.
Sarudy Ottó : Szerkesztéstan és retorika.
Schuszter—Novy : Német tankönyv tanító- és tanítónőképző intézet számára II.
Farkas Sándor : Egyetemes történet. Ó- és középkor
Farkas Sándor : Egyetemes történet. Ujkor.
Kogutovicz : Történelmi atlasz.
Farkas Sándor : Egyetemes földrajz. Öt világrész.
Prohászka : Európa földrajza. Ember földrajz.
Kogutovicz : Iskolai földrajzi atlasz.
Dékány M. : Számtan.
Dékány M. : Mértan.
Móczár : Növénytan.
Szilárd Gy. : Mezőgazdaságtan.
Sztankó : Énekiskola. II.
Kapy Gy. : Harmónium-iskola.
Chován : Zongoraiskola.
Homann—Bloch : Hegedüiskola.

III. OSZTÁLY.

Kornis Gyula : A lelkiélet ismertetése.
Riedl Frigyes : Poétika.
Schuszter—Novy : Német tankönyv tanító- és tanítónőképző intézet számára. III.
Farkas Sándor : Egyetemes történet. Ujkor.
Kogutovicz : Történelmi atlasz.
Balázs Béla : Magyarország földrajza.
Kogutovicz : Iskolai földrajzi atlasz.
Dékány—Simkó : Számtan. III—IV.
Dékány : Mértan.
Móczár M. : Állattan.
Dr. Kovács J. : Fizika.
Szilárd Gy. : Mezőgazdaságtan.
Sztankó B. : Énekiskola. III.
Antalfy Zs. D. : Orgonaiskola. I.
Chován K. : Zongoraiskola. II.
Homann—Bloch : Hegedüiskola. II.

IV. OSZTÁLY.

Weszely Ödön : Népiskolai nevelés- és oktatástan.
Weszely Ödön : Népiskolai módszertan.
VK. Miniszterium : Elemi népiskolai tanterv és utasítás.
Schuszter—Novy : Német tankönyv tanító és tanítónőképző intézet számára.

Gáspár János : Lesebuch für die IV. Klasse der Volksschulen.
Komáromy : Rendszeres magyar nyelvtan.
Pintér J. : Magyar-irodalomtörténet.
Farkas Sándor : Magyar nemzet története.
Ferenczy István : Szabolcsvármegye földrajzának vezérfonala.
Kogutovicz : Történelmi atlasz.
Kogutovicz : Iskolai földrajzi atlasz.
Dékány—Simkó : Számтан.
Dékány—Simkó : Mértan.
Koch—Kovács : Kémia és ásványtan.
Szilárd Gyula : Mezőgazdaságtan.
Sztankó : Énekiskola, III. és IV.
Dr. Kovács János : Fizika.
Antalfy Zs. D. : Orgonaiskola. I.
Chován K. : Zongoraiskola. II.
Kmetykó—Quint : Népiskolai testgyakorlás tanítása.

V. OSZTÁLY.

Kiss Áron—Kolumbán : A nevelés- és oktatástörténet.
Baló József : A magyar népoktatásügy szervezete.
Pintér J. : A magyar irodalomtörténet.
Schuszter—Novy : Német tankönyv tanító- és tanítónőképző intézet számára.

Schiller : Wilhelm Tell.
Goethe : Hermann und Dorothea.
Tóth József : Alkotmánytan.
Quint—Jaloveczky : Egészségtan.
Tanfi Iván : Közgazdaságtan.
Sztankó : Énekiskola, III. és IV.
Antalfy Zs. D. : Orgonaiskola. I.
Chován K. : Zongoraiskola. II.
Homann—Bloch : Hegedüiskola. II. rész.

Megyei Levéltár
Nyíregyháza

1187.

Tartalomjegyzék.

I. Az 1917/18—1925/26. iskolai évek története.	
1. Általános jellemzés	3
2. A tanári testület tagjai 1917—25-ig	8
3. Növendékek statisztikája 1917—25-ig	9
4. 1925—26. évi fontosabb miniszteri rendeletek	11
II. Az intézet állapota.	
1. A tanári testület és munkaköre	12
2. A növendékek	14
3. Épület, udvar	19
4. Szertárak, könyvtárak, butorzat	19
5. Internátus, növendékmagánlakások	19
6. Köztartás... ..	20
7. Segélyezés, jutalmazás	22
III. Az intézet működése.	
1. Nevelés, fegyelem	23
2. Tanítás	26
3. Gyakorlati kiképzés	36
4. Az intézeti ifjuság egyesületei	37
5. Egészségügy	40
IV. Tanítóképesítés	40
V. A gyakorló-iskola	41
VI. Értesítés a következő évre	44
